

308457

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 16 వ తేది శుక్రవారము

No. 14

నంపుటము. ౨

రాక్షస నామ సంవత్సర అధిక శ్రావణ మాసము శుద్ధ ద్విత్వీయ ౨.

నందిక ౧౪

తామర తైలము

మాతామర తైలము ఒక్కడబ్బాను ఆరు లగాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మూలమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరులగాలు తిరిగి తిసికొన వచ్చును.

తీట, దురద, ఏనుగుగజ్జ మొదలగువానికి మంచి మందు. అనేక సంవత్సరములు, మాసములు బాధ పడినవారు దీనివలన తత్తణమే సుఖమును పొందిరి. వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 1-కి 0-6-0

అమృతాంజనండ్ల 6 తంబుచెట్టిపేడి, మదరాసు.

Bhide & Sons, Sangli (Bombay Presidency)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener.
వేరుశనగలను ఒలుచు

నూతనాభివృద్ధి నొందిన యంత్రము

వేరుశనగ కాములను పగులగొట్టి లోపలిపప్పును నలగకుండ తీయుటకు యంత్రము నిర్మింపబడినది.

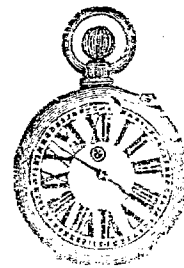
గుంతకల్లు, గుత్తి, కడవ, ఆవోని, హిందూ పురము, సేలం, ప్రొద్దుటూరు, యర్రగూట్ల, కడిగి, కొండాపురము, మొదలగు చోట్ల ఈయంత్రములు ఉపయోగములో నున్నవి.

చక్కగా పనిచేయకలిగినది. ధరలు చౌక. సచిత్ర ధరలపట్టిక కోరినవారికి పంపబడును.

భైడే అందు సన్ను,

సాంగ్లి - బొంబాయి రాజధాని.

రాక్షస నామ సంవత్సర బహుమతి.

యిదివరకు నెక్కువకాల కిమ్ముచుండిన యీశ్వరదేవారమును యీ సంవత్సర బహుమతికై ఈమాసాంతములోక గొను వారికి రు. 1-12-0 లకు నిచ్చెదము స్వగ సమదు వి. పి. ఖమ్మలు చేరు.

రాక్షస నామ సంవత్సరము

జ్యూలై ౧౯౧౫ నాటికి

గ్యారంటీ 5 సం॥ లు ఇవ్వబడును. గొలుసుతో ధర 2-4-0. బిని మొదలుపని కుపయోగమైనది. రెండు ప్రక్కలును అడ్డముగలదు. చక్రముల ప్రతిరంధ్రములకు కెంపులు చెక్కియుండును. జేయేల ఈలాటి 7 డియారము ఇంత తక్కువధరకు దొరకదు. దీనికి సమమగునది ఇంకొకటిలేదు.

ఎక్. యం. స్వామి అందు కంపెనీ,

44 నంబులయ్యదొంగపేడి, మదరాసు.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినందిక!

సంవత్సరాదినందిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినందిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసందికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ నైస్యసేవ, ప్రాచీనతీతి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము నంతయును కలనరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాడు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పరోక్ష కారణములు; 3 యుద్ధ పూర్వాహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల నైస్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల నైస్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను వెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములం దపూర్వముగ నుండగలను. పెద్దయాత్యతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షస నామ సంవత్సర వంశాంగము రంగులపటములు కిరీతేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిరీతేషుల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసందికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. అలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును.

దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుచెట్టిపేడి, మదరాసు.

దంత మార్గము

డబ్బీ 1-కి వెల రు. 0-2-0 12-కి రు. 1-2-0.

ఈ దంతమార్గము గోపండుతోముట్టక లవనిగొట్టుకట్టపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించుకొందును. నోట నొప్పిగలదు. వేక యుండును. పండ్లు ముట్టించుటకై తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యము గ నానుటకు దగి యున్నది.

సుఖభోగి మాత్రము.

20 మాత్రముగల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1-0-0.

కొన్ని సవాపేహములకు ఈమాత్రము బాగుపడెదము. కీటిని తినచు పుంజుచేడినవోట తెలమును రాయలయను. ఇది నైస్యకీ మేహకారక జాడ్యములకుకూడ ఉపయోగించును.

అమృతాంజనము డిపో, ఫోర్టు, బొంబాయి.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తోలుచెట్టిపేడి, మదరాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర

ఇదివరకు రెండు సందికలు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు నలభివంశ భాషలో తగిన పటములతో కళలవలె వర్ణితమగును. చందావద్ధతి సంవత్సరమునకు (రిమానము 600 పుటలు) 6 సందికలు, చందా రు. 2-0-0. (ప్రోక్టెజతో సహా) ప్రవేశ దునుము లేదు. సంవత్సరముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

వలయువారు:-గా. హరిసర్వోత్తమురావు, ఎం. పి.

చింతాడిపేట, మదరాసు అని వ్రాయును.

వ్యవసాయకవిషయకోవనానము

చెన్నపురిరాజధానియందు వ్యవసాయక శాఖా సర్వే ధికారిగా నున్న డి.టి. బెడ్డికు ఎం. ఏ. బి. సి. యన్. గారు చెన్నపురిలో నొసంగిన యపవాదములలోని ముఖ్య విషయములు.

ఒక్కడక్కడను సర్వేకుటుంబములయందుననే సర్వే దేశములయందును సమానముగ గోచరించుచున్నది. ఒక్కొక్కదేశమున నొక్కొక్కకాలమున యువజనులకు దేశోద్ధరణా వేశము జనించును. వారు విదేశములకే నాతనవిద్యల నభ్యసించి స్వదేశమునకు మరలివచ్చును. విజ్ఞానభూమిలకు వారికినులకు ప్రాచీనాచారములు పద్ధతులు మున్నగువి యన్నియును పరిత్యాజ్యములుగానే కనపడును. వారంతయుల కీవిదేశీయులగు పుత్రుల నూతనభావము లనంగికారములుగా నుండును. విద్యార్థులమున దేశమున ప్రాచీన నవీనసంఘము లేర్పడును. కొన్ని పురుషాంతరములు గడచునంతకి నవీనసంఘము వారి ప్రయత్నమువలన దేశమునందు విజ్ఞాన మభివృద్ధియించును. నవీనసంఘము ప్రబలమగును. ప్రాచీనసంఘము యాపుమాయును లేక దుర్బలమగును. దేశాభివృద్ధి క్రమక్రమముగ నుండును. గతపురుషాంతరమున హిందూదేశమున నిలులనే ప్రాచీన నవీన సంఘము లేర్పడినవి. ఇందువలన మొదలు కొంతకాలమువరకును ప్రాచీనవిధానములు మరుగుపడును. కొంతకాలముగ నుండి వానిలో శ్రేష్ఠములగునవి నిలువబడును. అట్టివి నవీన సాంప్రదాయములలో నుత్తములగు వానితో కలియును. అప్పుడు ప్రాచీన నవీనసమ్మేళనమున శ్రేష్ఠముగ నూతన విధానము వేరొకటి బయలుదేరును. చెన్నపురి రాజధానియందుగూడ నిటులే వ్యవసాయ విషయమున ప్రజల కాసక్తి నానాటికి హెచ్చుచుండుట సంభోషకారకముగ నున్నది.

గత 8 సంవత్సరములు

విదేశములయందు జరుగుచున్న విధానములకు తీవ్రహింతుండ మీరెటుల పనిచేయగలుగుదురను విషయము శాఖాధ్యక్షులు ముందు గత 8 సంవత్సరములలోను జరిగినవిషయములనుగూర్చి నేను కొంతనుడువగోరెదను. అంతకుపూర్వమునండియును మార్పులను అభివృద్ధిని కలిగించుటయందు ప్రజలకిభిప్రాయము కలిగియుండినను ఇటీవలేనే కేవలము పూర్వపద్ధతులయందే యభిమానము కలవానిగూడ నూతనపద్ధతుల నవలంబించు కుతూహలము కలవారైరి. ఇంక నీవిషయము సరిగ వ్యాపించుటకు మార్గమేర్పడియుండలేదు. దారి దగ్గముముగ నేయున్నదిగాని ఈవిషయము నెల్లవారును పరామర్శింపలే యుండలేదని మార్చియు, స్పష్టముగ నుడువవచ్చును.

దక్షిణాగ్రాముల కోయంబుతూరుజిల్లాలో నూనెతో నడపబడు యంత్రములను (ఆయిలు ఇంజను) నీళ్లు తోడుటకు ఉత్తమనయంత్రముల (పంపులు)ను ఉపయోగించుచుండు విషయమును మీరెరిగియే యుండవచ్చును. 10 ఏండ్లక్రితము చెరుకు తోటలకు పుచ్చిపోవు రోగము పట్టుకొనుటచే గోదావరి జిల్లాలో చెరుకువ్యవసాయము పూర్తిగాలేగిపోయినది. మరల నూతనమును బోయమును శ్రేష్ఠమును నగు మయొకరకము చెరుకు సాగుచేయబడుచున్నది. వెనుకటిరకము పూర్తిగా విడువ బడినది. అటులే వాలూరునకును నెల్లిపల్లమునకును చుట్టునుగల ప్రదేశముందంతటనుగూడ క్రొత్తరకముల వచ్చి ప్రాతరకములను త్రోసివేసినవి. దక్షిణకన్నడమునందు మాత్రమిటుల జరుగుటలేదు. ఒక్క చెరుకుతోటల విషయమున చేయబడిన యభివృద్ధిమాత్రమే దేశమున సామాన్య 20 లక్షల రూపాయల విలువను కలిగియున్నది. 8 ఏండ్లక్రితము తిరునల్వేలిలో మెట్ట భూములలో నాటబడు పత్తిమున్నగు విత్తనములన్నియు ఎరచల్లకగానే చలబడుచుండెను. ఈసంవత్సరము నుమారు 11000 యకరముల భూమిని వారి స్వంతిపద్ధతే లాగుబడినాగళ్లతోనే యెన్ని యుచితరీతిని విత్తనములనుచల్లెరి. అందువలన వ్యయము తగ్గినది. వ్యవసాయవిధానముభివృద్ధినికొందింపబడినది. అచటను కర్నూలులోనుగూడ మంచరకముల పత్తిపత్తులను నెత్తుజేయకరములభూమియందు సాగుచేయుచున్నారు. వరిపంట పండుభూమిలో కన్నెత్తియు నిమిత్తము కాయధాన్యముల పైయులను నాటి అవి నెరిగిన పిమ్మట వానినే పచ్చగెత్తము క్రిందపోసి కేళివేసి దున్నుపద్ధతిగలదు. పేరియారు మున్నగు కొన్ని పత్తిదేశములలో కొందువలన చాలలాభము కలిగినది. దీనివలన చాలామంది ప్రభులు దీనివలనవచ్చులాభము యకరమునకు రూ. 20 లకు నుండునని అంచనావేసియున్నారు. గత సంగర మట్టివిధులు 10,00,000 పానుల తూకముగలవి విక్రయింపబడినవి. పల్లపుభూములలో ఊడ్పుల కొద్దిమొత్తము

నిమిత్తముకుడులుగింజలతో జరిగించు విషయమింకొకటిగలదని మీరువినియుండ వచ్చును అందువలన వెనుక వరిపంటము లలో యకరము భూమికి 20, గో, 80, చెన్నపురి కొలతల విత్తనములను చల్లువా రిప్పుడు 20, 100, 2 కొలతల విత్తనములను మార్చిమే చల్లుచున్నారు. పత్తి సముదాయము 1 కోటి యకరముల భూమియందు వరి సాగుబడి చేయుచున్నదని యును కనీస మిందులో సగభాగమందైనను ఊడ్పుచేయబడుచున్న దనియును గ్రహించినచో దీనియర్థమేమోమీరే తెలిసిగలదు. ఈ రీతిగా విత్తనముల కొలతను తగ్గించుట పత్తి సంవత్సరమును లక్షల కొలది యకరముల భూమిలో జరుపబడుచున్నది. దక్షిణములవారు జిల్లాలో చాల నిలువగల పోకతోటలున్నవిగాని వాని కొకవిధముగ రోగము తటస్థించుటచే యజమానులకు రావలసినలాభమునకు చాలనష్టము కలుగుచున్నది. ఇంకాకాయలకు బోర్లొద్దాగిక మననోక ప్రావకమును రాచిహో నీ నష్టము తగ్గును. గతసంవత్సరము మలబారులో మనవ్యలు 2, 600 చెట్లనెక్కి కాయల క్షద్రావకమును రాచిరి. మయినూరులో నింతకన్న నెక్కువ గనే పనిజరిగినది. కాంబోదియా ప్రత్తిసంకల్పయెకటి. పంటకు కాటుక తగుల కుండుటకు తెలుగు జిల్లాల వారు జొన్న విత్తనములను మయిలతుత్తముద్రావకమున నాన బెట్టుచున్నారు. ఇది యచట బాగుగ వ్యాపించుచున్నది. వీని కలసి సామాన్య కోటి రూపాయలకన్న నడనముగ లాభించినదని తెలిసికొనుడు.

వ్యవసాయముగూడ నొక వ్యాపారమే

దీని వలన వ్యవసాయమున మార్పులొచ్చేయబడుచున్నదని మీరు గ్రహింప గలుగుదురు. హిందూదేశమున వ్యవసాయాభివృద్ధికవకాశములేదనియునురైతులు నూతనభావములను సరకు చేయరనియును తలంచుట పొరబాటని దీనివలన స్పష్టమగుచున్నది. ఈ కార్యము లన్నియును వ్యవసాయశాఖ వారే చేసినవి నేను చెప్పచున్నాను. ఇట్టి కార్యములను బయటనున్న (స్వయముగాచేయునట్టి) ఎత్తిసంఘమును ఇతరుల సహాయములేకుండ చేయజూడు. రైతులలో నూతన భావము లుండురెంచుచున్నవనియును వారిలోకొందరు ప్రభావశాలి నగుపాదించుటకొరకును ఇతరులకు దాచిమాపుటకొరకును గాక పరీక్షించు తలంపుతో సద్భావముతోనే చేయుచున్నారని యాను నాకు వీనివలన పొడకట్టుచున్నది. ఇవియన్నియును మధురాంతకముననే మీకు కనపడవచ్చును. దేశమందంతటను కనబడు చున్నవని మీరు గ్రహింపవచ్చును. ఇప్పుడే ఇటుల నున్నపుడు ఇవి ఇంకను చాలశ్రమముగమాత్రమేల జడగట్టుచును.

వ్యవసాయముగూడ నొక వ్యాపారమే. దీనికి మదుపు నెట్టివో లాభించునో అనునదియే దీనిని పరీక్షించుటకు తగిన మార్గము. విశేషముగ సామ్య వ్యయము చేసికొని చక్కని మొక్కలను పెంచుటమాత్రమేకాదు. మంచిమార్గముల నవలంబించుటవలన నధికముగా లాభమునతీయుటయే ప్రధానోద్దేశ్యముగనున్నది. ఈరాజధానిలో వేరువేరు భాగముల నిలిగితులు వేరువేరుగానున్నవి. కాన నొకవిధముగసాగుబడివలన నేదో కొంత లాభమును పొందుచున్న యొకరైతు ఆసంబంధమున మరియొక ప్రాంతమున చేయబడిన మార్పు నవరీక్షితుముగ, నొక్కసారియే విశేషభాగమునందు ప్రవేశపెట్టెరాదు. తాను మొదట కొద్దిభూమిలో నామార్పుప్రకారము పనిచేసిచూడవలెను. లేక చుట్టుప్రక్కల వారవరైనచేసినదాని నైన చూడవలెను. దేశమంతటికినిగూడ సాగుబడికాల మొక్కటియే స్థిరపడియుండుటవలన నేదైన మార్పుగలుగుటకును అది వ్యాపించుటకును కొంతకాలము పట్టుచుండును. ఒకభాగమున కింకొక భాగమునకును భేద ముండుటచే కాస్త్రాిక పరిశోధన మతో గూడిన వ్యవసాయము వ్యాపించుటకు కాలాతీతమగుచుండును. కాస్త్రాికపరిశోధనము రేఖాగణితము అక్షరగణితము శస్త్రవైద్యము, యంత్రశాస్త్రాభ్యాసము మున్నగు విషయములయందు చేయబడినచో నది సర్వదేశములకును గూడ సహజముగ నుపవరించును. వ్యవసాయ పరిశోధనములకల్పరతురాదు. అమెరికా ఇంగ్లాండు దేశముల యువజన మీదేశమున యథాక్రమమున నుపచరించెను. మరల పరీక్షింపబడి కొంతసరణము కలుగచేయ వలసియుండును. కాన మొదట నభ్యసించవలెన పిమ్మట పరీక్షింపవలెను. దీనివలన చాలకాల మారణ మననముగ నున్నది. వేరు నాటుకొనవలసినపంటలు ఇంగ్లాండు దేశమున 100 సంవత్సరములకు గాని సరిగ వ్యాపించి యుండలేదు. అట్టివో నీదేశమున 8 సంవత్సరములలో వేరు వేరు భాగములలో నింతయభివృద్ధి కలుగుట ప్రజల పరీక్షిణానకైన నూతనశక్తిని నూచించుచున్నది.

వీనిని వ్యాప్త మొనరించుట

మీరు వీనినెటుల వ్యాప్త మొనరింపగలరు మీ మీ వ్యాపారములను మానుకొని ఇందుల కేవలమేత్రముల నెన్నుచుండుదురు మీ కాలమును వినియోగింపవలెనని నేనుకోరను. మీలో చాలమంది నిలువచేయగలిగిన మొత్తములను భూములను కొనుటయందు వినియోగించియున్నారు. మీరువానిని కొలుకిచ్చుటయో లేక ఉద్యానాల కప్పగించుటయో చేసి యున్నారు. ఉద్యానాల చాల నుపయోగకారలే యగుదురు. గాని వారి పరిముఖముగ నట్టి పరీక్షలను జరిగించుట సర్వత్ర యనుకూలముగ నుండలేదు. ఎలయనగా వారికి రైతులకుండు ననుభవజ్ఞానమును యజమానులకుండు ప్రావీణ్యమునుగూడ నుండవు. కాన మీరు మీ భూమిలో నేదో నూతనవిధము చేయదలంచినచో మీరు స్వయముగ చూచుచుండుటకు తగిన హితనే చేయించవలయును. మీ రాపూచీని రైతుపైగాని ఉద్యానపైగాని పెట్టరాదు. మీరందరు నివిషయమున చేయగలిగిన దింకొకటి కలదు. ఈ మధురాంతకము వంటి చిన్నిపట్టణములలో నివసించు వారికి రైతులను తిరుచు కలిసికొనుట కవకాశ ముండును. కాన మీరు మీరైతులు నూతనవిధానములను కొంతవరకైన చేయుచుండునట్లు చూచుచుండవలెను. అట్లు మీరైతులలో నెవరు చేయుచున్నదియు మీరు కనుగొనుచు స్వయముగ పోయిచూచుచు నితరులను తీసికొనిపోయిచూపుచు వారితో ముచ్చటించుచు పనిచేయుట వలన నావిధానమును వ్యాపింపచేయుటకవకాశము కలుగును.

ఎవరైన నొకరొకవిధానమును పరీక్షించి పథముడు

కాబాలకపోయినపు డా విషయమును మీరు వ్యవసాయశాఖా సహాయాధికారి తెలుపవలెను. ఇట్టిపద్ధతులలో కొక్కొక్కప్పుడు స్వల్పమగు నజాగ్రత్తవలనకాక కలుగుచుండును గాన యొక్క సహాయమున కొంత సలహానుసాంధుటవలననట్టి అశాభ్యంక్షము మరయొకసారికైన కలుగకుండును. కాన మీరు రైతులకును శాఖాధ్యక్షులకును మధ్యస్థులుగనుండి విశిష్ట ప్రజలు క్రొత్త మార్గములకలంబించి సఫలరైతి యాభివృద్ధియనులెరిగించుచు సఫలములను విఫలములను శాఖాసహాయాధికారి గూడ నెరిగించుచుండవలెను. ఇట్టిపని నిట్టిపట్టణములయందు దుండువారే ముఖ్యముగచేసి వ్యవసాయాభివృద్ధిని కలిగింపవలసిన వారుగా నున్నారు.

మీలోకొందరికి స్వంతసేవీకూడ నుండును. అట్టివో మీరు మీ భూములను చక్కగ పరిసారించుటకు మీమిత్రులలో బుద్ధిమంతులగువారిలో నొకరికిగాని మీపుత్రులలో నొకరికిగాని వ్యవసాయశాస్త్రమును నేర్పింపగోరవచ్చును. అట్టివో వ్యవసాయశాఖానామ మీకు సహాయము చేయగలరు. మీరు మేష్ట్రీలనుపంపినను వారికి మేము మాసేరీలలో నేవిషయము కావలెనని న సావిషయమును నేర్పెడిము. అందులకు వారు మాకేమియును సామ్యియ్య నవసరములేదు. నేర్పు కొనవచ్చినవారు మాసేరీలో పనిచేయవలెను, పనిచేసినందులకు వారికి వేతనమియ్యబడును. రాకపోకల ఖర్చులను తిండిఖర్చులను వారే భరింపవలెను. మీకుమారులకు మీరవిద్య నేర్పింపగోరనచో కోయంబుతూరులో 2 సంవత్సరములు చదివింపుడు. వ్యవసాయవిషయములు పశు సంరక్షణవిషయములు ప్రధాన ధర్మములు మున్నగునవియన్నియును శాస్త్రబోధనమువలనను కార్యచరణ పూర్వకముగనుగూడ సాకల్యముగ నేర్పబడును. అచట నాబాబుడు తనతో సమాన సంస్థానికవారి తోడనే కలసి పనిచేయును. అటును విద్యనభ్యసించుటవలన నతడు కూలి వాండ్ర చేతి సరిగ పని చేయించుటకును పని సరిగ జరిగినచో లేదో తెలిసి కొనుటకును సామర్థ్యము గలిగియుండును. ఇందద్దుట్టిమేమియునులేదు. ఇది శాస్త్రాభ్యాసముచేయుటయు అభ్యసించినపని నాచరించుటను నేర్చుకొనుటయు నైయున్నది. చెనుట గారనట్లు పని చేసిననే కడుపునొండునట్లు తిండిదొంతు నను సామెత అన్ని దేశములయందును గూడగలదు. కోయంబుతూరులో నెలకు రూ. 15 లకన్న నెక్కువ వ్యయముకాదు. జ్యూలైల మొదటి వారముగో విద్యాభ్యాస సంవత్సరము ప్రాంగింపును. ఇంచు విషయమై ఎవరేమి తెలియగోరను నేను చెప్పగలుగుదును. వ్యవసాయము మంచినితిలోనికి రాగలను మీరు పాఠశాలకు పంపునపుడు తెలివిగలవారి నే పంపుడు. ఎందుకును పనికిరాని వారి నందులకు వినియోగింపకుడు. ఈ వ్యవసాయ కావేశము, తాత్కాలిక ము తలపోయకుడు. వ్యవసాయము తాత్కాలికవిషయము గాదు. యావజ్జీవపురమము. నానాటికి జ్ఞానాభివృద్ధి కలుగుచున్నది. అన్నిపుత్తులకన్న నీవృత్తి శ్రేష్ఠతమమైనది. గౌరవమైనది. భూమియందు మంచి పంటలను పండించుట మీదనే సర్వము నాధారపడియున్నదిగాన నట్టి కావ్యముకొరకు జ్ఞానమును వివేచనమును వినియోగించుటకన్న గౌరవనీయును కార్యమింకొకటి లేదని మీరుగ్రహింపవలెను.

స్థానిక వార్తలు

20-వ తేది మంగళవారము

మదరాసు కార్పొరేషనుమీటింగు సా. గే. ౧౫

24-వ తేది శనివారము

మదరాసు లాడిస్నరు, మూర్ పెవిలియను సా. ౪—౦

కాలమానసిత్వి:—నిన్న సభ్యోష్ణసిత్తి 93 మాత్రలు
అధమోష్ణసిత్తి 74 మాత్రలు.

దీపముల వేళ. — నేడు, రేపు సాయంకాలము
6-50 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలయును.

మరియొక పక్షము:—హైకోర్టు వక్తులు పి. సాగభూ
వలయునని కోరిక ప్రకారము నిన్న పూర్వాహ్నము ఎఫ్.
పురిషోత్తమరావుగారు హైకోర్టు వక్తులుగా పరిగ్రహింపఁ
బడినారు.

పేక్ ఫ్యూయర్లు క్లబ్బు. - చీఫ్ ట్రైమాసిక్ సభ యెల్లుండి
యాదివారము తెల్లవారి 8 గంటలకు క్లబ్బునుండిరమున సమా
వేశమగును. కడచిన ట్రైమాసిక్ కార్యనివేదిక మామోదింప
బడును.

శ్రీ కాందా స్త్రీ సంఘము:—రేవులేనివార మన
రాష్ట్రము కి గంటలకు తిరువళ్ళేళ్ళు కలసింగ పెరుమాళ్ళ
కోవులపీఠి యందలి గన్న మెంట్లు నేనెందరి అండు ప్రేయి
నింగు స్కూలులో నీ సంఘమువారు స మా వే క రే స ధ
గావించెదరు.

శ్రీ వార్ధనారథస్వామి యాలయము, తిరువళ్ళి స్నేహితి.-
అలయకార్యములను నిపుడుగాను నామధ్యమతోను చక్క
జెల్పుచున్నట్లును ధర్మకర్తల పక్షపాతముచేయు ఎమ్ ఎ.
శ్రీనివాసయ్యగారు, బి. ఏ., బి. ఎల్. గారిని మేనేజరుగా
నియోగించినారు. ఆయనమొన్న నె పరిలోచేరినారు.

మహాజనోపకార స్రోతము. - 18 - వ తేదియా
దివారము సాయంకాలము 5 - 30 గంటలకు నేతలో ఆసు
ప్రతి రోడ్డువందలి నీ ఎమ్. స్కూలులలోనుండికె టి.
వులగనాథ మొదలియారుగారు వెలియమెట్టు పంచములకు
పేదల విద్యను గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

పోక్షిలు:- గా. పి ఎస్. శివస్వామయ్యగారును
గవర్నమెంటు చీఫ్ ఇంజినీరు గా॥ ఎస్. బి. మురళీగారును,
గవర్నమెంటు చానునకు సంబంధించిన మిస్. సి. ఎల్.
చివ్విక్కుగారును నిష్పరాధి యధికమండలమునకు ప్రతిపక్ష
పక్షిరి.

గోకేలు మిమోరియల్ అస్సాసియేషను
పెరంబూరు:— ఈ నెల 18-వ తేదీ యుద్ధివారము సాయం
కాలము 5x0టలకు ఒకసభ సమావేశమగును. ఎస్. ఏ. పి.
స్కూలులో డాక్టరు డి. సి. టాకొర, పి. ఎస్. డి
గారు శీలమునుగూర్చి యుపన్యసించెదరు. ఎమ్. ఏ. తిరు
వారాయణాచారి, బి. ఏ., ఎమ్. ఎల్., గా ర్రగ్రాసవాధి
సత్వము వహించెదరు.

తిరువాన్మూరు కొంచినైక్రైస్తవమహాసభ. -
వచ్చేది మంగళవారము కోల్తానుటులో జరగబోవు క్రైస్తవ
మహాసభకు ప్రతినిధుల నెహ్యైక్రైస్తవ నిమిత్తము మదరాసులో
నివసించు తిరువాన్మూరు కొంచినైక్రైస్తవులగు క్రైస్తవులు
నేడుసాక్షుంకాలము 5 గంటలకు వై. ఎమ్. సి. వి. లో
సమావేశమై సభ గావించెదరు. ఈమహాసభకు యావద్భారత
క్రైస్తవమహాసభతో సంబంధము కలుగఁ జేయవలెనని కూడ
ప్రతిపాదించఁ బడినది.

కావలెను.

ఆంధ్ర దేశము నందలి ప్రతితాలూకా గ్రామమునందును ఆంధ్రపత్రిక పక్షమున ఏకెండ్లముకావఁసి యున్నారు కావున వారివారి దరఖాస్తులను ఈ నెల 30 వ తేది లోపుగ పత్రికా కార్యస్థానమునకు పంప వేడుచున్నాము.

౪. తీర్మాదిపతి.

జాతీయోత్సవముల సాచరించుట సర్వకాలములయందు

జాతీయోత్సవముల నాచరించుట సర్వకాలములయందును, సర్వదేశములయందును గమయింపజూచు అట్టి యాచరింపజూచు మంత్రతత్వండును పుట్టిసల్లని వేరేమిదొక సక్కురలేదు. కాని, మనామృదియుల దురుసుదనముచే నొకపు డణగిపోట్ల బడి, పదండి వాళ్ళాత్మలబుద్ధిచే సవయింపబడిన, మన జాతీయజీవనము కొంతికాలమునుండి యట్టిమహోత్సవముల గడన నేయక, పొరుగింటి పుల్లగూర యన నొకటియే రోజు వెళ్లబోయెను, కాలక్షేపముజేయుటజూడ నెంతయు వివాదకరముగ నున్నది. తిమతమ జాతీయోత్సవములను మరువకుండుటకును నాని ప్రాముఖ్యతను మనమున నాటజేయుటకును, విదేశీయుల ప్రత్యేక మావిషయమునుగురించి, వేరే భావములు వ్రాసి వానిని సార్వజ నీనములుగ జేసియండి: ట్లు విందుముగాని మనవెద్దలు రాబోవు పితృపితృకాలమునకు అవియొన్ని భద్రములు జేసియున్నను, జాతీయోత్సవములు, లేక 'పండుగలు' అను పేరికితో నొక భావమువైసనగూర్చి వెల్లెబ్బియున్నట్లు గానరాదు. ఇది నిజముగ వారి ప్రమాదమో లేక యట్టి గ్రంథములు పుట్టినను నశించుట మన దురదృష్టమో! నాయరిగింతిలో 'నాంగ్లభాషలో నెంతో సమాహవాను బ్రయించిన దొక్కటి మాత్రము శ్రేణిగోచరమగుచున్నది.

సతి యజ్ఞదయినపుడు, బాతీయ జీవనమునందును, బాతీయ నాగరికతయందును శ్రద్ధాభక్తులుగల బుద్ధిమంతులు స్వతంత్ర్యసారముగ సజ్జీయత్వముల యాధాస్థ్యమును తెలిసికొనుటయందు బలశ్రమచేసి, ఫలిత్వాన్ముల వెల్లడ జేయుట యవశ్యకరమగుగ ననుపట్టుచున్నది. అందుకుగాను మార్గ నేతలగు దేశభక్తులు చిన్ని సంగుముల నేర్పులుచేసిన బాగుండును.

ప్రకృతిమనః ప్రేమయమును యధాశక్తిగ విభజించి
చూడెను. సర్వదేశములయందును సర్వకాలములయందును,
నాగరికత నానాటి కభివృద్ధియొనరి, ప్రతిజాతికిని నానశ్య
కతలును అభివృద్ధి నొందుచుండును. అట్టి యాశ్చర్యకరలలో
ప్రధానమగునవి కొన్ని మాత్రమే కలవు. కాని యవి తెల్లమగు
టకు కొంత తడవుపట్టును. సిద్ధప నానాటికి మార్గదర్శకులు
గను, నాయకులుగను నున్నవారు వానికి తగు కృతకములను
సంస్థాపనములను సేర్పాటు చేయుచుండురు. అట్టి యనివార్త
ములగు నానశ్యకత లెవ్వరును, రాజకీయములు లి సాం
ఘికములు 3 ధార్మికములు ౪ ఓకోనియమితిములు (గం||
ఒకన్ = తె|| ఇల్లు; సం|| నియమ = తె|| సేమము, = ఆకము
లననవి), గీ కర్మావిషయములు మొదలగు విభాగము లనబడు
నవి. ఇన్ని తెరగులుగల పుడుగలు ఏజాతికైన నుండునా
యని, తగునంతగ విచారించకమునపు, కొందరికి సందియము
గల్గవచ్చుచుగాని, హిందూమతాదుల చాలజాతులకు గలవనియు,
ముఖ్యముగ నూతన ధర్మానుచరులగు హిందువులకు పెక్కు
గలవనియు శీఘ్రముగ తెలితెల్లముకాగలదు. ఒక్కపు డవి
యల్లాసజనకములగు పండువలరూపము నొందవచ్చును. మరి
యొకపుడు తీక్షణములగు నుపనాసాక్షులు గావచ్చును. మరి
యొకపుడు గంభీరములగు వ్రతములు కావచ్చును. వానిస్వరూప
మును తెలిసికొనుటకును, అంతరార్థమును గ్రహించుటకును,
తెల్లక్షణములపట్టి విభాగ మొనరించునపుడును, ఇది ఒకముని
వానిని గురించి నుడువునపుడును, చాల జాగ్రత్తగలియుండ
వలెను. అప్పుడు వారివారి సత్త్వానుసారముగ ఫలమునొంద
గల్గుదురు.

‘మదగాసు’ పద్మశాలా నౌక.

చికిత్సనందుచున్నవారిని నౌకనుండి దింపుట.

ఈ నెల 15 వ తేదీ గురువారము సాయంత్రము 4 గంటలకు చికిత్సకులనుండి పుటకడదడకి చేర్చబడినది. వెళ్ళుచుండి జనలు చూడవచ్చిరి. మేజరు అలస్సనగారును కో. సర్జను జనరలు డబ్బాగూచి, పొనిరు మేనుగారును పరిశీలకులుగ నుండిరి. పోలీసువారును డాక్టరు యూ. రామాచావుగారి మిత్ర సంఘాధ్యక్షులకు వైద్యసహాయులును పోలీసుగారి నాకలానికి పోయి చికిత్సకులను వెంకట్రామనకు గొనిపోతుమని నిర్ణయించుచు ప్రత్యేకపు బొగబండిలోనికివారినిచేర్చిరి. సుమారు 41 మంది ధూమనాకలానుండి ధూమశకటమునకు గొనిరాబడిరి. ఏటిల్లు కొనివచ్చుచుండగానే శ్రీకవచ్చురుగా రంగరక్షకు నేటికులై ఏచేపేరి, శ్రీవారు ధూమశకటమును చికిత్సకులను విడిచిపెట్టిరి. సాయంత్రము 6 గంటలకా బండి వెంకట్రామనకు బయలుదేరును. డాక్టరు రామారావుగారు ఏర్పాటు చేయుచున్న యశ్చింతోపకరమును వైద్యసేవకి వ్యయము వారు చేయగలవని నిన్న వినియమెనని మదరాసు వైద్యసృష్టిక యభివృద్ధినిమనెను. డాక్టరు రామారావుగారు ప్రజల యొక్కయొక ప్రభుత్వమువారి యొక్కయొక మన్నన కెంతయును పాత్రులు.

జాబులు

I ఆంధ్రమహిళాసభ.

ఆంధ్రమహిళాసభకు శుభాకాంక్షలు!

ఆంధ్రమహిళాసభ మహాగౌరవ శ్రీశ్రీశ్రీ విజయవరం మహారాజుగారి ఆధిపత్యమున విశాఖపట్టణములో 1915 సం॥ మే నెల 12, 13, తేదీలను జరుప నిశ్చయించిన ముఖ్యమంత్రి. ఈ దిగువ వివరించిన ఆంశములలో రెవరెవరు యిష్టముచచ్చిన వాటి విషయములు ప్రకటించి కోరుచున్నాము. గాన తామరదరు తప్పకవిచ్చేసి ఆంధ్రమహిళాసభ ఆదరించి సహాయపడవలయును. టకు విశిష్టార్థముగా వేసుచున్నారము. ఎవరే ఆంశములను గూర్చి ముచ్చటించి దలచెదరో ఎవరెవరు ఎప్పుడు విచ్చేయుదురో, వారివారి వర్తమానములను, 8, 4 దినములకు ముందుగానే మాకు తెలియజేసినయెడ, విశాఖపట్నం వాత్రేయ రైలుస్టేషనులవద్ద వారలు శ్రీసుఖముచే ఆదరించబడుదురు. ఆంధ్రమహిళాసభ మానులగ సోదరిమణులు సంతోష పూర్వకముగా నీ సదుద్యమమునకు చేయదలచిన ద్రవ్యరహితమును సాధ్యమునంతవరకు కావ్యదర్శిగారిపేర పంపంబాగ్గితులు.

- ఆంశములు:— 1. ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి, శ్రీలక్ష్మిలక్ష్మి యోగంబగు గ్రంథములు. 2. శ్రీలక్ష్మి విద్యాభివృద్ధి. 3. శ్రీలక్ష్మిలక్ష్మి ఆంగ్లశిక్షాగ్రంథములు. 4. శ్రీలక్ష్మి శ్రీమద్రామాభివృద్ధి. 5. శిశుసంరక్షణగ్రంథము. 6. ఆధికారభరితనిర్మితి. 7. కన్యాశుల్క వర్ణనములు. 8. అనాధాశిశువులయములు.

బులుసు సూరమ్మ భారతీయమహిళాసభ సెక్రటరీ.

II సముద్రయానమునకు ప్రాయశ్చిత్తము.

ఆయా. సముద్రయానము చేసిన వారికి ప్రాయశ్చిత్తము పెట్టిన వారిలో భోజనముజ్ఞానములు జరుపరాదు. అది కొందరనుకొనటం సర్వజనవిదితమైయున్నది. ఇందుకు శాస్త్రాధారము తెచ్చియున్నాం కానరావలసివచ్చినది. ఇందుకు శాస్త్రాధారము సముద్రయానముచేసినవారిసంఖ్యముగల బ్ర. ఇంగువరామ కృష్ణయ్యను ప్రాయశ్చిత్తాదులవలన పునరుజ్జీవించిన ప్రాయశ్చిత్తానంతరము జరిగిన బ్రాహ్మణసంతకర్మణ కళాక్షేత్ర విచ్చేసిరి. ఈ రామకృష్ణయ్యగారు తిన్న పునరుజ్జీవించిన కడవి 4-5 మాసములనుంచి శ్రీపుష్పగిరిస్వామివారి నెండు నూరూపులొగి ఉపవాసములు చేయుచు వారి నెన్నియోవిధముల ప్రార్థించిరి. తుదకు శ్రీస్వామివారు ఒకమాసము కిందట రామకృష్ణయ్యను పునరుజ్జీవించిన వారిని ఒంగోలు బ్రాహ్మణ బృందము నడిగిరి. ఒంగోలు బ్రాహ్మణసభ వారందరైన నొక సభచేసిరి. అందు ఇద్దరు ముగ్గురు తప్ప తక్కిన వారందరు ఏకగ్రీవముగ శ్రీరామకృష్ణయ్య ప్రాయశ్చిత్తమున కర్హుడని తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానము స్వామివారి కంపిరి. శ్రీస్వామి వారింతట నైన రామకృష్ణయ్యను పునరుజ్జీవించిన, అనవసరమగు కాలయాపనచేసిరి. వాప మారామకృష్ణయ్య బీదవాడిగుటచే నీవ్యయప్రయాసల కొల్పిస్వామివారి అనుగ్రహ మెవోధముననే బడయవలెదయ్యె. మరియు శ్రీస్వామివారు ప్రకటించిన ఒంగోలుసభ వారి అభిప్రాయముగోరి, ఆసభ వారంతో శ్రద్ధవహించినవచ్చేవేసిన తీర్మానమును గమనింపక తృణీకరించుటవలన ఆసభవారిని నిష్కారణముగ నగౌరవ పరిచిన వారైరి. అందుకలనను రామకృష్ణయ్య కండ్రియొక్క ఆరాధన ఆదరము జరుగవలసి యుండుటవలనను శ్రీబంగోలు బ్రాహ్మణసభవారి స్వతంత్రించి మతసంబంధ మయినట్టియు నాంధ్రుల సంబంధమైనట్టియు తిప్పలకు తగు ప్రాయశ్చిత్తములు విధించుచున్నట్టి అమితము యందుటవలనను, సభవారిలో కొందరైన కావ్యభాగ్యములవలన, భంగపరచుట కెన్ని ప్రయత్నములు చేసినను లెక్కంపక నిష్ఫలమయినదని భావించి ప్రాయశ్చిత్తమును జరిపిరి. ఇందు ఈయారి కథివారి పుణ్యమును కాలుమీగి యిష్టములను ప్రకటించుటయు, సముద్రయానము చేసి, వారిని ప్రాయశ్చిత్తములు లేకను గ్రహించి దేవాభివృద్ధికి నెట్లు తోడ్పడుకాలము త్వరలోనే వచ్చునని నమ్ముచున్నాను.

ఒక సంస్కరణాభిలాషి.

III ఒక విమర్శనము.

అయ్యా! తమ యాంధ్రపత్రిక (ది 5-4-15 తేదీ) యందలి 136 పేజీ 2వ కలముచివర బ్ర. శ్రీ వేదము వెంకటరాయశాస్త్రిగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగినసభయందు విద్యార్థులచే “ప్రసన్నయాదనము” ప్రదర్శించబడఁగ సభాంత్యమున పాతకాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు వి. శాయన్న శాస్త్రిగారు చిల్లశ్రీ నరసింహము పంతులుగారు వ్రాసినగ్రంథములు మతిమావ్యములనియు అందులకు నిదర్శనము ప్రసన్నయాదనమునందు కృష్ణుని గుట్టుమట్లు నరకాసురుడు వెలవరచుటవలన కృష్ణునియందు హిందువులకు ఒకవిధమైన అనూయకలుగుటకు కారణమనియు అటువంటి నాటకములు పరిదర్శనములు కావనియు వచించిరిని అందులకు శ్రీ శాస్త్రిగారును సమ్మతిని కనుబరచిరినియు వ్రాయబడినవ్రాతఁజూచి మిగుల నాశ్చర్యపడితిరి.

శ్రీశ్రీనరసింహం పంతులుగారి నాటకములలో కల్లగయోపాఖ్యానమును, ప్రసన్నయాదనమును నీతికిని భక్తికిని ఆకరములయినవి. యాంధ్రసమయమున రణంగమున శత్రువులు చేసిన దూషణ వర్ణింపవచ్చునది గ్రంథముల వ్రాయఁబెట్టఁగ దూషణల కవివైతివై బెట్టుట ఏటి సరసము? భారత, భాగవతములందు, శివపాటందు శ్రీ కృష్ణుని నిందించిన జర్జన మున్నది. దీనిని నన్నయ, పోతనకవులవై వెట్టవలసినదేనా? ఇవియు మతమావ్యములేనా? ప్రసన్నయాదనమున నరకాసురుడు శ్రీ కృష్ణునిగుట్టుమట్లు బయలుపెట్టి నలుల వర్ణించినంత మాత్రముననే హిందువుల కొక విధమగు ననూయ కలుగునేని, నిందాగర్భ పూరితములగు శతకములు, పురాణములు, ప్రబంధములు, నాటకములు వేలకొలదియున్నవే! వీనిగతి యేమి కావలెను? శ్రీశ్రీనరసింహం పంతులుగారు నాటకములు విశిష్టమైన బరీశీలించుచు, వారి గ్రంథములయందు ముఖ్యముగ ప్రసన్నయాదనమును గయోపాఖ్యానమును, శౌందర్య తిలకము, శ్రీ కృష్ణుని యందత్వంత భక్తిని గలిగించుటకు జనసామాన్యోపయోగకరములగు గ్రంథరాజములనిచెప్పక తీరదు. నేనీగ్రంథములలో మొదటసాందర్భికముజరుపునపుడు, కళాసంపాదకు బాతవేదమనే తీసికొనిపోబడి, అర్జునగృహముననున్న శ్రీకృష్ణుని దర్శనముచేసినప్పుడు పుట్టిన భక్తిరస ద్యోతకమగు నాప్రకరణము చదువుచున్నంతనేపును, కనులనానందాశ్రులుగ్రమ్మ నాచదువునకంతరాయముగల్గించుటయేగాక ఆంధ్రావ్యవస్థకు సప్రతిభక్తి, యానందములు నన్ను పరవశునిగఁ జేసిరి ఇట్లులే ప్రసన్నయాదనమందలి ఇంద్రరాయ భారమందలి “కాలీయ భజితగ్రామున” అను సీసపద్యమును, గయోపాఖ్యానమున తుదయంకమును మాత్రమేగాక ఆరెండు నాటకములను శ్రీకృష్ణునియందు సర్వోత్తమ త్వద్యోతకమునకు భంగము రాకుండ, పాత్రావలీనీపాపించియుక్కపించువులేకాక తదితరమకములకు సహితము భక్తికలిగించులాగు వ్రాయఁబడియున్నటుల కనుపించుచున్నది. వీరిని ప్రత్యక్షముగ నేనెంతకు పూర్వ మెప్పుడునునెఱుంగవలసిన వీరిపుస్తకములఁ జదివినప్పటికి నాకు వీరియందు మిగుల భక్తియు గౌరవమును గలిగినది. నాకు శ్రీకృష్ణపరమాత్మయే ఇష్టమైవము. ముగ్ధుడై గారును కృష్ణభక్తులు. వాంధ్ర యాంధ్రము. ఇట్టి నేను వీరిపుస్తకములచదివి నాకుగల యానందవశమున వీరినన్నంతకుపూర్వమెఱింగియుండని ప్రాత్రవాడనయినను, పద్యరూపముగ నొకయుత్తరము వ్రాసిపంపి వారిని మనోరమయందుఁ బ్రకటింపజేడితిరి. వానిని నాబలవంతముననే 1916 సం॥ ఆగస్టు నెల మొదటిసం॥ ఫుటము 8వ మనోరమపుత్రిక 8వ ఫుటయందుఁ బ్రకటించిరి.

విద్యావిభాగమునను, గ్రంథకర్తలను నగువాచే శ్రీశ్రీనరసింహంపంతులుగారి గ్రంథములగూర్చి విరుద్ధాభిప్రాయాలయిన కువిమర్శకుల మాటనెత్తినే! ఒక్కసంగతి వ్రాయవలసితి. నేను శ్రీశ్రీనరసింహంపంతులుగారి గ్రంథములను చూచుటకు పూర్వము రాయుబాద్దరు కందుకూరి వీరేశలింగముపంతులు వారి పుస్తకములన్నియు శ్రద్ధగ చదివి తిని కానివాకవి శ్రీశ్రీనరసింహంపంతులుగారి పుస్తకములవలె మనస్సునకు భక్తిరసమును గలించఁజాలక పోయినది. కావున శ్రీశ్రీనరసింహంపంతులుగారి గ్రంథములఁ చూచినాడుట యనుచితమని చెప్పసాహసించెదను.

పొన్నాడ శ్రీకృష్ణమూర్తి.

వృత్తాంత లేఖ

దండ కేసవరం వార్తలు. (ఒకవిశేషమైనదని నుండి) కాలమాసము.

కేసవరం, ఏప్రిల్ 16:— కేసరికాలపు చిహ్నములను గనుజట్టవల యెండలు మిక్కిలముగా గాయుచున్నది. శీతకాలములోవలె తెల్లవారుజామున ఇంకను విశేషముగా చలి వాగించుచున్నది. శ్రీకరివాసల లక్షణముగాబోలు వర్షాకాలపు తీరున సాయం సమయములయందు వారముదినముల నండి ప్రతిదినము ఒకటి రెండు దుమ్ములవర్షము కురియుచున్నది.

సోఫాటకము:— ఈసోఫాటక పమ్మవారు గ్రామములో ప్రవేశించి సుమారు రెండు మాసములయినను తన తీవ్రమును మానకున్నది. సుమారు 30 మందివరకు ఇండవలన గతానులయరకుటకు ఎంతయు చింతించుచున్నాను. ఈజాడ్యము తగిలినవారు సుమారు 100 మంది యున్నారు. గ్రామ మెప్పటికి ఆందోళనా రహితముగా నుండునో తెలియరాకున్నది.

గనిపాతరాజు:— ఈగ్రామము మాగ్రామమునుండి రాజమండ్రివెళ్లి బొమ్మారుగోడ్డున మాగ్రామమునకు 4 ఫర్లాంగులదూరములో వెద్ద వెళ్ళుచున్నది. అచ్చట 7-8 వత్సరములనుండి యున్న వారులు విస్తారము జరుగుచున్నవి మామూలు దినములలో ప్రతిదినము 12-15 మేకలును, 40-50 కోళ్లును నొకబడుచున్నవి. కాన నీయుత్పాదనములలో చెప్పటకు వీలులేనేలేదు. ఇట్టి సీతిలో యీగ్రామమునకు అనర్థముగాక సుఖితరమునుట అరుదని నాతలంపుగాన నీ ఘోరకృత్యమును మానుపగలందులకు తగుప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇంకా జరుగును.

గ్రామసీతిగతులు:— ఈగ్రామములో చదువుకున్నవారలు అన్నిజాతులయందు నున్నారు. వీరి తెలివితేటలు పిల్లిమిదయెలక నెక్కించుట యెలకమీద పిల్లి నెక్కించుటకు సుపయోగించుచున్నవేగాని మరి యెందున కుపయోగించుట లేదుగాన వీరందరు అచ్చటచ్చట జరుగుచున్న సభలకు బోయి అందుల సంగతులు మనస్సులందుంచుకొని విద్యాభివృద్ధి కొరకు ఒక పుస్తక భాండాగారమును స్థాపించుకొనిన వాగుండును. అట్టి ప్రయత్నము జరిగినది గాని ఎదుచేతనో సుస్థిబుగినది. మరిల తగు ప్రయత్న మెందుచేత జరిగించి పుస్తక నిలయములను నెలకొల్పరాదో తెలియదు.

రిజల్టుపాఠశాల:— ఈగ్రామమున నా చిన్నతమున బోధశాలలో నీపాఠశాలయందునది. అది ఏకారణముచేతనో గవర్న మెంటు అనుబంధముండి తగ్గించి, తగ్గించి అస్కూలులో పనిచేయువారును ఈ గ్రామములను, ఆంధ్ర గీర్వాణభాషలయందు దసమాన ప్రజ్ఞావంతులును అగు బ్ర. శ్రీ. యమంచిలి పేరయ్యశాస్త్రిగారు రిజల్టు పాఠశాల నొకదాని నుంచి పనిచేయుచున్నారు. వీరు పెద్దలు 6 సం॥ములకన్న నెక్కువ వయస్సు గలిగినవారు. అటుచే పనిచేయుటకు సమర్థులుగాక అనీపైంటు గాగుంటూరి చినశేషయ్య గారిని ప్రవేశపెట్టిరేగాని వారు ఎల్లప్పుడు అనగా సర్వకాల సర్వాధ్యక్షులయందును స్వంతపరులు చేసికొనుచేగాని స్కూలు పని యెప్పుడు చేసిన పాపాన్ని పొందినవారు కాదు. ఇట్టి షీడెడలోనున్న స్కూలును వృద్ధిలోనికి తీసికొని వచ్చుటకు ఈ అనీపైంటును మా. పించి మంయొకరిని ఎదుకు ఏర్పాటుచేయగో పేరయ్యశాస్త్రిగారి అభిప్రాయమేమో తెలియదు.

కావలెను

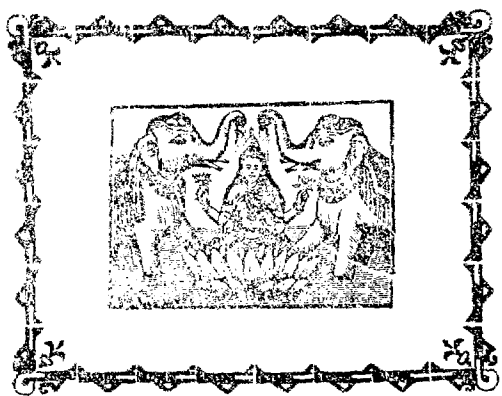
నమ్మక మైనట్టియు శ్రాత్రిమార్కులతో కూడినట్టియు వ్యాపారములు కొనసాగుదుటకు ప్రధాన విజెంటులు, జిల్లా విజెంటులు, డివిజను ప్రిజింటులు కావలెను. వారికి నెలకు రూ 20 లు ముదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇవ్వఁబడును. నైగా అలవెత్తులుకూడా ఇవ్వఁబడును. పనిచేయు సమర్థులసన్నిధిరైనము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండవలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇష్ట మున్నవారు నెండునె తేదికున చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

ఏ. యస్. రంగను, ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ, 31-2 తేరువీధి, తిరువల్లికేళి, చెన్నపట్టణము.

శ్రీనివార్యప్రమాణము. మూలస్వేదనెఱ్ఱారు:—
 నేటిదినము మా పరిశ్రమమును తమ పత్రికద్వారా ప్రకటించ
 ప్రార్థింపుచున్నాము. నేటిదినము శ్రీరామమోహనభగవత్ పు
 స్తకభాండాగారములవారు రు 5-0-0 ల గ్రంథములను మా
 గ్రంథభాండాగారాభి వృద్ధికై పోస్తుద్వారా ధన్యముగా మా
 కు పంపినందులకు మేనుత్సంతానందధీరులమైతిమి. ఇట్టిమహా
 నీయులకు మా చేయువందనములు తృప్తికల్పించును” అని
 ఆపూర్వాజ్ఞా మొకటరాసుయ్య గ్రంథ నిర్వాహకుడుగారు 12
 వ తేదిన వ్రాసిరి.

గాంధీదంపతుల రాక.

భారతదేశము కేపుసాయంకాలము 6 గంటలకు సెంట్రల్ ప్రెస్ చేరుదునని యెదురు చూడబడుచున్నది.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 16-తేది.

శుక్రవారము.

రాష్ట్రీయ సమావేశము

ఆంధ్ర సమస్య.

ఇది బయ్యారసింహేశ్వర శర్మగారు స్థాపించిన రాష్ట్రీయ సమావేశమున కధ్యక్షులుగా నేర్పడినారనుట యందలెఱుంగుదురు. వీరు ఆంధ్రోద్యమమునకు వాదలలో ప్రముఖులు. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము శీఘ్రముగా నావలయు కనుకనే నగరస్థాయి. ఆంధ్రోద్యమమును మనరాజధానిలోని ఇతర భాషాపుత్రులు నింపింప జూచినను నీయద్యమము సహజముగా త్వము గలది గాన నెక్కివచ్చినది. తుదకు దేశీయ మహాసభలో కూడ మనరాష్ట్రీయము రానుండెనది. మన ఈ క్రొత్తయద్యమము పాఠంభమయినతరువాత మన జిల్లాలో నిడివరకు వెచ్చటనో వినరాకుండిన జిల్లాలుగూడ దీనిమును దాల్చి కదలికను జూప నారంభించినవి. నిజముగా మన కదలికగాని మన జీవప్రవర్తనముగాని ఇప్పుటి కెంతో మెక్కువ బలము వహించి యుండలేదు. తమ కాలమునంతయు శక్తి సంతయు మహానుభావులు గోకలే హైందవభూమికి నలె మనయాంధ్రభూమికిని తన్మూలమున హైందవభూమికిని నిరంతరము ధారవోయు సేవకబంప మేర్పడలేదు. ఆంధ్రదేశ గ్రంథి భాండాగారము లిప్పుడిప్పుడె యారంభ మైవని గాని ఇది ఇంకను బహుస్వల్పముగా నున్నది. అచ్చటచ్చట స్వతంత్ర విద్యావిధాన సూచనలున్నవి గాని వానిమెప్పుడు దగినయవ కాళములు పొందలేదు. సభలు సమావేశము లెప్పుటికినీ నెక్కువగా జరుగుచున్నవి గాని వాని తీర్మానములు కార్యరూప మందులకు నాధనసంపత్తి పొందలేదు. వాఙ్మయము సృష్టిత మగుచున్నది గాని ఇంకను నింకొక మార్గము కానరాలేదు. ఈ వాఙ్మయవ్యాపకము దగిన సందర్భములు బాగుగా సమకూరలేదు. ఇన్నియు మహానుమున ప్రతిమావస్థకు సహజగుణములే. ఇంతేకాక ఇంకను నాంధ్రోద్యమసమస్య దేశమున విడిచిగా నధ్యయనము చేయరాదని తేక సాఫల్యముచే ద త్తమండలములకును నుత్తరసర్కారులకును మోతయూగ మిప్పటి ఇంకను దగ్గర సంబంధము కుదురలేదు. ఉత్తర సర్కారులవారు కొన్ని విద్యయందు ముందునడచి యున్నారు. వారును బడిమందు అధికమైనారు. ఆంధ్రవాయక త్వమును బట్టి దీనిము నెహించినారు. దత్తమండలములలోని విద్యార్థులు ఇప్పుడిప్పుడు పై కెక్కివ

చ్చుచున్నారు. అచ్చట నింతకాలము ప్రముఖులయి యుండినవారు విశేషముగా ఆంధ్రభాషా పుత్రులు గారు. అయినను నిజముగా నాంధ్రోద్యమసమస్యకు వారును నాంధ్రులే. కారణమువా సర్వలాభాలాభములు ఆంధ్రమండలములనే యున్నవి. వారి సర్వవశ్రమలును నాంధ్రమండలమందే గలవు. వారి భాషయు కొంచె మించుమించుగా నాంధ్రమేయైపోయినది ఆంధ్రోద్యమమునకు నాంధ్రభాష యవలంబననైనను నాయద్యమ వ్యాప్తి యాంధ్ర మండలముల కంతటికిని కలదగుటచేత ఆంధ్రభాషా పుత్రులు కాని ఇతర భాషాపుత్రులైనను ఆంధ్ర భాషాపుత్రు లనిపించుకొనదగినంత ఆంధ్రమండల వాసులైన నీయద్యమమునందు పాలుగొనదగిన వారే. బాగుగా సాంఘిక శాస్త్రపరముగా నాలోచించితిమేని ఆంధ్రోద్యమమునకు ఆంధ్రభాషయు నాంధ్రభాషియు ప్రాణము దేహముల నంటివి. ఈ విషయమును దత్తమండలములలో చేరుకొని ప్రముఖులయి పలుకుబడి గడిచి యుండువారు గమనించినట్లు కానరాదు. దీనిని స్ఫుటమొనర్చుట ఆంధ్రోద్యమ నాయకుల కర్తవ్యము. ఇది స్పష్ట మగునరకు దత్తమండలములలో నిప్పుడిప్పుడెక్కివచ్చుచుండు తన్మండలజాలకు బలవంతముగు నితర భాషాపుత్రుల క్రొత్తకు సమాధానము లిచ్చుట కును సౌలభ్య ముండదు. ఇతర భాషాపుత్రులు పెద్దర్థములు చేయకుండుటకును మార్గముండదు. ఈవిధముగా మన సందలములలో వెనుకబడి యుండువానిని అందలి ప్రముఖుల మూలముగా వెంటదీసికొని రావలసిన భార మెంతో కలదు. ఇన్ని యాలోచన యాంశము లున్నను ఆంధ్రులింకను నాంధ్రోద్యమ విజయమున కెంతో పరిశ్రమ చేయవలసి యున్నారనుట సిద్ధమేయైనను ఇప్పుటి కే యాంధ్రుల పరిశ్రమపై నొక విధముగా నగరవ మాంధ్ర సమస్యకు స్వేతికేకాభి ప్రాయులగు పెర భాషా పుత్రులకు కలిగియుంట మాకు సంబోధ హేతువు. ఆంధ్రులు ఆంధ్రోద్యమము కారణముగ నెక్కువ రాజకీయాందోళనమును చేసిన మును చూపు చున్నారు. దక్షిణ జిల్లాలకుండు నుత్తరజిల్లాలలో నెక్కువజీవ మున్నదట. నెల్లూరు నగరమున జరుగనుండు రాష్ట్రీయ సమావేశ మునకు దక్షిణపు జిల్లాలనుండియు మద్రాసుపట్టణమునుండియు తగినంతమంది ప్రతినిధులు బయలుదేరి వెడలిననేకాని దుష్టోద్యమమును నీయాంధ్రోద్యమము విజయమందుభయము కలదట. రానుండు స వత్సరము మలయాళము జిల్లావారో యెవరో యీరాష్ట్రీయ సమావేశము నాశ్వనము చేయవలయునట! ఇదియంతయు దత్తమండలము నందలి యొక్క యాంధ్రప్రముఖులు ఈనగరము లోని యొక యాంగ్లపత్రికకు వ్రాసిన మాటలు. అతనితో మాకు తగవులేదు కాని దుష్టోద్యమ (bad movement) మని వర్ణించుట మాత్రము మాకు సరియని తోచలేదు. నేటికైనను నెప్పుటి కైనను మన హైందవజాతి సజీవమైయుండదలంచు నేని యుండునేని దేశభాషలు దక్క మరొండు భాష దేశమంతటి యభివృద్ధికారకము కాజాలదు. దేశభాషలే మనకు జీవమంతిమా వానిననుసరించి రాజకీయ విభాగము లొనర్చుట సర్వవిధముల వివేకయుతము. అట్టి విభాగ మిప్పుడే కాతగునా కారాదా, ముందు కాగని యుండినను నేటినుండి ప్రయత్నము లవసరములా గావా, ఆప్రయత్నము లేరీతిగా చేయవలయును, వీరీతిగా చేసిన దోషము అను విషయములు విమర్శింప దొడంగిన నెవ్వరైనను సంపూర్ణముగావచ్చును. కాని యద్యమము గే దుష్టమని వర్ణించువారి వలన కొంత వెనుక ముందులరయక ఉత్సాహము చూపు వారినలన

కంటె నెక్కువ యవసర రాందోళనము జనించును. కావున నట్టి యాందోళనమును గలిగింపకుండురు గాక యని మా సోదరులను ముఖ్యముగా మాదత్త మండలములలోని ఆంధ్రోద్యమస్వేతి కేకులను హెచ్చరించు చున్నాము. ఇదే సందర్భముననే ఆంధ్రోద్యమపరులను గూడ హెచ్చరింపవలసిన యవసరమున్నది. కేపు రాజాపు రాష్ట్రీయసభకు దక్షిణమండలములనుండి య నేకులు వచ్చినను రాకున్నను ఆంధ్రోద్యమసమస్య యొకటియుండ బట్టియు గా॥ బయ్యారసింహేశ్వరశర్మవంటి ఆంధ్రోద్యమ పక్షపాతులు అధ్యక్షు లగుటను బట్టియు సమావేశము ఈనగరమునకు దూరము కాని ఆంధ్రమండలముగు నెల్లూరున జరుగుటను బట్టియు నీనగరవాసులైనను మిక్కిలి ఎక్కువగా గాగలరని తోచుచున్నది. ఆంధ్రసమస్య యొక్క నిజస్వరూపమును విమర్శించి చూచి అది ఇతర భాషాపుత్రులనిరసనమున కేర్పడినది కాదని నిరూపించి హైందవజాతీయతక్కి ప్రారంభమై యున్న సరముని ప్రబోధించుట కష్టమమంచి యనకాశ మనిపేరుగా జెప్పుచక్కర తేకు. కావున నాంధ్రమండలములవారును నేటినుండి మే పరిశ్రమచేయ వలసి యున్నారు. తగినంతమంది ప్రతినిధులను రాష్ట్రీయ సమావేశమునకు పంపి యాంధ్రదేశ మిహిష యమున నెంతవృద్ధయ పూర్వకముగా పనిచేయు చుండునదియు తెలుపవలసి యున్నారు. తమక్రతి నిధుల సౌఖ్యస్వత మూలముగా. నుదారదృష్టి హృత్పము మూలముగా, శాంతవాదము మూలముగా నాంధ్రోద్యమ తీర్మానమును అంగీకృతమైనను కాకున్నను రాష్ట్రీయ సమావేశమునకు నివేదింప వలసి యున్నారు.

కార్తికలు ప్రభువుగారు.

చర్చాస్పదములగు విషయములను శాసన సభలలో గూడ నుపపాదింప రాని ప్రజాస్థితి ప్రభువుగా రాజ్యాపించిన తరినివంగ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు జిల్లా పరిపాలన వృత్తాంతమును ప్రచురపరచినందులకు తీవ్ర విమర్శనము లనేకము జైలు దేరినవి. ఈవృత్తాంతమునందు వంగదేశ యవజ నులపై పెక్కునేరము లాగిపొవబడినవి. అంతం బోక ఏమహానీయుడు విశ్వజన పూజ్యుడని తలప బడుచున్నాడో ఏ పూతచరిత్రుని పాపనాశము ప్రతిహైందవ గృహమునను నిరంతరము స్మరింప బడుచున్నదో అట్టి యుత్తమోత్తమ చరిత్రుడగు వివే కానంద స్వాములవారి పై నొక గూడ నిందారోపణము చేయబడినది. ప్రస్తుతమున వంగ దేశమున జరుగుచున్న యరాజక కార్యములను చేయునట్టి యుక్తభావమున కామహానియుని బోధనలే మూలాధారములని వృత్తాంతమున వ్రాయబడినది. దారుణముగు కట్టి యపనింద మోపబడుట వలన నొక్క వంగదేశమునందు మాత్ర మేగాక హైందవులు తమ వైషమును సేవించు నెల్ల ప్రదేశముల యందునుగూడ ప్రజల మానసముల సధికాగ్రహభావ ముంకురించినది. అయిత మగు విద్యనభ్యసించిన యవకులు కనులను మూసికొని పాశ్చాత్యలోకాయతనమున దుముకకుండ నిలువరింపగలిగిన దా మహాత్ముని సద్బోధనమే. వంగదేశమున నాగ్రవాభావమత్యధికమైనది. చర్చా విమర్శనములు మితిమీరి పోయినవి. వంగరాష్ట్ర విభజన సందర్భమునతప్ప నిట్టియాగ్రహ భావ మెన్నడును కలిగియుండనే లేదు. ఆ విభజనమున వంగదేశము రెండు చీలికలుగ మాత్రమే చిల్చబడినది. నేడన్ననో వేన చేలుక కా ఘాతంబులకు

అంశము ఏప్రిల్ 15:—ఈనా రాంతము ఈజనునద్ద జరిగిన పోరాటమునుగూర్చి యిట్లు చెల్లియుచున్నది. మొదట కొంతమంది

జర్మనీ వా రీతమును దాటివచ్చి ధైర్యముతో మనవైబడిరి అనుయమున వారికి సహాయము శత్రుసేనలవచ్చివచ్చి. అప్పుడు రెండు కోటలవరకు యుద్ధము జరిగెను. దెబ్బయిం వారు జర్మనీవారిచే మంచి నష్టముబడుచుపోయి ధయ నయ్యెను. కాని ధైర్యవీర్యులతోడనే. అసమయముననే బ్రిటీషువారి సైన్యమునుండి వెలువలి భాగమువారు సన్నీ లతో శత్రువులవై బ్రిటీషువారి దాపరిగట్టు వెంటడి జర్మనీవారి వెనుకకుగొట్టిరి. ఇందుచే శత్రువులబలము చెడి నది. రెండువల దెబ్బయింవారును ధైరించివారునకలసి కాలువ యవలికి వారినిగొట్టిరి. ఇప్పుట బయలుపడెడిముందు మిత్ర మందలివారికిరంగులు శత్రువులకు నరుచుడినవి. మిత్రులం దలిపంపు నాకు మైలుదూరమున ముందునకుబోవుచే యీ పో రాటమునకు ఫలితము. జర్మనీవారిలో మాత్రమే నవారిని పూ ర్ణముకై పుణ్య సహాయముచేయవలసివచ్చెను. మిత్రమందలి వారికి నష్టము గొడి.

బెర్లినుము

జెప్పిలినుకు దెబ్బలు తగులుట.
ఆంధ్రన్ ఏప్రిల్ 14.—ఇప్పటివరకు తుపాకిదెబ్బలు దినన యొక జెప్పిలినుకొడ దెబ్బయింలా దినను. ఈగారి యొడ కెక్కుదెబ్బలు తగిలెను.

ఇటలీ.

ఇటలీవారి రాయ బారము.
ఆంధ్రన్ ఏప్రిల్ 14.—తాను యుద్ధములో దిగకుండ ఊరకొనుటకు గాను ఇటలీ ఆస్ట్రీయాను కొన్ని వరకులు కోరెను. ఈవరకులకు ఆస్ట్రీయావారు యిదివరకు అంగీక రించలేదు. ఇటీవల ఆస్ట్రీయావారు మొదలగు రాజులు సభ చేసిరి. ఈసభకు జర్మనీ చక్రవర్తిగారు కూడ వచ్చి ఇటలీ వారు చెప్పవరకులను అంగీకరింపుడని ఆస్ట్రీయావారికి సలహా యిచ్చెను. ఆస్ట్రీయావారు అవరకులకు అంగీకరించిరి. అని స్వారిసునగరము నందలి ఒక పత్రికయొక్క కోము విలే జరి తెలిపినాడు.

బెర్లినుము

వర్తమానము గవర్నరు జనరలుగారు
ఆంధ్రన్ ఏప్రిల్ 14.—వింబరక ప్రభువుగారు ప్రభువుగారు దెబ్బయిం దూరెగిరి. వీరి కన్నీతరగతులవారు నావ్యాసమొనగిరి.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా దేశము.
జెద్ద ఆసుపత్రి ఏర్పరచుట.
ఆంధ్రన్ ఏప్రిల్ 14.—ఆస్ట్రీయాదేశమువారు నేయి మంది కోసులుండుటకు వీలైన ఆసుపత్రికి నాకర్లకు కావలసిన ఖర్చును భరించెదమని ఆంధ్రన్ నగరమునందలి యుద్ధపుకచ్చేరీ వారికి తెలిపిరి.

రుష్యా

పోరాటము జరుగుచుండుట
రెట్రోగ్రాదు ఏప్రిల్ 14.—ఉజ్బెక్ కనుమ క్షుద్ పోరాటము జరుగుచున్నది. కల్మసిటునకు దక్షిణ మున నున్న గుట్టల మీద శత్రువుల సేనలూరు మన వైబడిరి. కాని వేలకొలదివైబడిలను బట్టుకొని వారిని వెనుకకు గొట్టిమి. బకోవియాయందు జెన్సిన్ ప్రాంతములందును శత్రువులు మనవైబడి ప్రయత్నించిరి. కాని వారి ప్రయత్ని ములు స్వయంలయ్యెను. ఎండవలన మంచుకరగ నారంభించి పోటులు పాడగుచున్నవి. అని దొరతనమువారు దెబ్బచుచున్నారు.

కార్యేతియా యుద్ధము
జర్మనుల సేనలను తీసికొనవచ్చుట
ఆంధ్రన్ ఏప్రిల్ 15.—పయినీరుపత్రిక ఆంధ్రన్ విలేజుకు బిట్టకెంచివారును పుచ్చుచున్నాడు. కార్యేతియా లో రిచ్చియధమికము జరుగుచున్నది. ముంగిలకచ్చుచున్న రష్యను సేనను నిర్మించుటకై దక్షిణభాగమునకు జర్మనులు చాలసేనను తీసికొనివచ్చిరి. రష్యనువారు గుట్టలను స్వాధీన పరుకొనకుండ చేయుటకై జర్మనులు సేనలవచ్చిన వెంటనే పొంగిరాస్త్రీమునకు మొగదలను కొండపొంతములకు

పంపబడుచున్నవి. జర్మనీవారి సేన నెక్కడనుండితీసికొనివచ్చి నది తెలియదు. పోలండులో జర్మనులు శత్రువులనుపోసికొని ముందుకుబోవుచున్నాము సాగలేదు. బహుశా ఈ సేనలెక్కడ నుండి వచ్చియుండును. కార్యేతియాలో జర్మనీవారి సేన 8 అక్షిహిజిండుచున్నను. మొత్తముమీద 12 లక్ష 25 వేల మంది యుండవచ్చును. వీరందరు కార్యేతియాకొండలనుదాటి ముందుకు వచ్చుచున్న రష్యను సేనలను యెదిరించుచున్నారు. రష్యను సైనికులు.

అనేకస్థలములలో రష్యనువారు తిరిగి జర్మనుల నెది రించుచున్నారు. కొన్నిస్థలములలోని జయప్రదములగుచున్న వి. కొన్నిచోట్ల సాగుటలేదు. మొత్తముమీద స్థితిగతులు రష్య వారికి అనుకూలముగ నేయున్నవి. రష్య సేన శత్రువులను వెను కకుత్తోసికొని, ఊరకముందుకు బోవుచున్నది. ఇందువలన వీరికే లాభకరముగనున్నది. ఈయుద్ధమువలన హంగరీరాస్త్రీపు స్థితిగతులు ఏదోఒకటి తేలును. అందుచే నీయుద్ధము వివ యమై జర్మనులు ముఖ్యముగ పనిచేయుచున్నారు.

ఆస్ట్రీయా జర్మనీసేనలు
గొప్పగొప్ప వైకాధికారులందరు రజరంగమునకు సమీ పున నున్నారు జర్మనులే అధికారము నంత ను బూని సేనలను నడిపించుచున్నారు ఆస్ట్రీయావారికంటె వీరి ప్రాబ ల్యమే యెక్కువగనున్నది. ఇంకను యుద్ధము తీవ్రముగ నే జరుగు చున్నది. రష్యనువారికి, విశేషించి శత్రువులకును చాలనష్ట ము కలుగు చున్నది. రష్యనువారు ఉత్సాహముతోను, నమ్మ కముతోను పోరాడుచున్నారు. ఉత్సాహమును నమ్మకమును సగము కార్యమును నెరవేర్చివె.

ఉజ్బెక్ కనుమలవద్ద తీవ్రయుద్ధము జరుగుచున్నది. స్థితి గతులు రష్యనువారికి అనుకూలముగ నే యున్నవి. బుకోవిసా లో నున్న సైన్యమును మరలించుటకు జర్మనులు చేసిన ప్రయ త్నములు వ్యధయైనవి. జర్మనుల కీ ప్రయత్నములో చాలనష్ట ము కలిగినది.

జర్మను చక్రవర్తిగారు.
క్రొత్తసైనికులు బుడాపెస్టు నగరమునకు రైల్వేమీద వచ్చుచున్నారు. జర్మనుచక్రవర్తి కైజరగారి ప్రాంతములకే వచ్చుచున్నారు

జర్మనుల దృష్టిలోవుట
ఖుయిలగ పంపబడిన జర్మనులతో తెలియజేయు చున్నారు. యుద్ధములోకంటె ఇక్కడనుండి అక్కడకును అక్కడనుండి ఇక్కడకును పంపించుటలననే మేముదక్షిణోపు చున్నాము. ఒకవైపునదెబ్బయియు ప్రాన్స్నులలోను, మరియొకవై పునపోలండులోను, ఇంకోకవై పునతూర్పురష్యనులోను పోరా డుటలన మాకెంతో కష్టముగనున్నది. రష్యనువారు క్రొత్త ప్రయత్నమును మొదలు పెట్టినప్పుడెల్లను ముందుగ జర్మనులు నార్యేసేనలను తీసికొనివచ్చుచుండురు.

రుష్యను సేనలు.
రుష్యను సేనలెంతకు తరుగునట్లులేదు. ఈసైనికులు యుద్ధ ములో చాల సామర్థ్యమును కనుపరచుచున్నారు. ఇదియెం తయు ముఖ్యమైనది. ఉత్తమమైన జర్మనుసైనికులంత గరిగపో రాదుచున్నారు. రజరంగమునకు మొదలునున్న వారు జర్మ నులకంటె బాగుగా పోరాడుచున్నారు. రష్యనువారి ఫిరంగు లనుకూడ అక్కడకైనను అక్కడకు సులువుగ తీసికొనిపోవ చున్నను. ఇది మంచిసామర్థ్యముగ పనిచేయుచున్నవి. దీనివలన జర్మనులకు విస్మయముకలిగినది. హంగరీలో యుద్ధముజరుగు నని జర్మనులెన్నడు అనుకొనలేదు. ఇందుకువిరుద్ధముగ ఎక్కడ తీవ్రమైనయుద్ధము జరుగుచున్నది.

అధికారులకు వచ్చినవార్త.
సింహా.—హిందూదేశపు మంత్రిగారిసంగతులను తెలియ జేసిరి. కార్యేతియాలో 11, 12 వ తేదిలను చాల తీవ్రముగ జరిగినది. దుష్టాకరములకు దక్షిణభాగమున రుష్యను సేనలు ముందుకుబోవుచున్నవి. చాల తీవ్రముగ పోరాడి ఉజ్బెక్ కను మలవద్ద జయించిరి. ఈకనుమకు ఉత్తరము నాలుగుఅయిదు మైళ్ల దూరములోనున్న కొండలవద్దట్టుకొని కొన్నివోమిదకు చాలసేనను తీసికొనివచ్చి ఆస్ట్రీయావారు ఫట్టదిలలో రష్య వారి నెదిరించిరి. ఇక్కడ చాలతీవ్ర యుద్ధముజరిగినది. రష్య వారు ఆస్ట్రీయావారిని వెనుకకుగొట్టిరి. హంగరీలోనికి వచ్చు టకు ఈఖ్య కనుమలలో నొకటియగు, ఉజ్బెక్ కనుమలు ఆస్ట్రీ యావారి చేతులలోనేయున్నది. కాని, స్థితిగతులన్నియు తమకు అనుకూలముగనున్నట్లు రష్య సైనికాధికారులు చెప్ప

చున్నారు. దీనివలన ఆస్ట్రీయా-హంగరీలు రుష్యనువారి వశము అగునను భయమువలన ఆస్ట్రీయా జర్మనులు దిట్టముగనిలిచి నిరోధించుచున్నవి.
నీమెనుకు పడమటనున్న రజరంగమునందు జర్మనీవారు యెదిరించి నప్పుడెల్లను రష్యనువారు వెనుకకు గొట్టుచువచ్చిరి.

బెర్లినుము
బ్రిటీషువారు తురుష్కులను తరుముట.
ఆంధ్రన్ ఏప్రిల్ 14.—తురుష్కులను తుర్కలను అర బ్బులును 28 వేలమంది మెసాపాటేమియాలోని మైవావద్ద బ్రిటీషువారివైబడిరి. వీరివద్ద 28 ఫిరంగులున్నవి. మంగళవారము నాడు బ్రిటీషువారు శత్రువులవైబడి వారంభించిరి. 18 ఉద్యో గియులను 300 భటులను 2 ఫిరంగులను అనేకములగు భయము లను బట్టుకొని బ్రిటీషువారు తురుష్కుల ను తరముగతరిమిరి. సోమవారమునాడు బ్రిటీషు వారెవరును మాటులుగలేదు. 4 ఉద్యోగియులను 28 సైనికులను 65 హిందవులను గాయ ములు తగిలినవి. అని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

బల్గేరియా
బల్గేరియాకు జర్మనీవారి అప్స.
ఆంధ్రన్ ఏప్రిల్ 14.—జర్మనీవారు బల్గేరియాకు వాయిదాల మీద అప్సను ఇచ్చుచున్నారు. బల్గేరియా యుద్ధములో దిగునను భయమువలన ఏప్రిల్ 1 వ తారీఖు వాయిదాపైకము పంపలేదు. అని స్వారిసు నగరమునందలి సెంట్రల్ న్యూసుకంపెనీ చిత్రానికి బల్గేరియాముఖ్య పట్టణ మగు సోఫియానుండి తెలియవచ్చింది.

దక్షిణహిందూస్థానము
పెట్లాండు ప్రభువుగారి పర్యటనము.
కూనూరు ఏప్రిల్ 15.—పెట్లాండు ప్రభువుగారు 17 వ తారీఖున మెట్లాండునుండి మోటరుబండిమీద ఉదక మండలమునకు వెళ్లుచురు. 19 వ తారీఖున హూబల్లికి వెళ్లు చురు. అక్కడ విందారగింతురు. 22 వ తారీఖున గవర్నరు గారు సునగార్లోని తోడిలపాతశాలను చూచుచురు.

దెబ్బలుతగిలిన సయినీకులు.
తూర్పు ఆఫ్రికానుండి వచ్చుట.
బెంగుళూరు ఏప్రిల్ 16.—తూర్పుఆఫ్రికా యుద్ధ ములో దెబ్బలు తగిలినసయినీకులు జబ్బుపడినట్టియు రమారమి 50 మంది సయినీకులు కేటిఉద్దమున చెన్నపురిమీదగ రైలు మీదవచ్చిరి. వీరందరు, మోటారుబండ్లమీదను, మరిఇతర సాధనములవలనను, వైద్యశాలకు తీసికొనిపోబడిరి.

బొంబాయి
సర్ మాథూర్జీబ్రోచా.
బొంబాయి ఏప్రిల్ 15.—కోరికలము నుండియు సర్ మాథూర్జీ బ్రోచాగారికి స్వీకృతము లేదు వైద్యులుగిరిని బోపాటు వెళ్లవలసినదని కోరినందున, తనివారను మెయిలు స్తీనురుమీద దయచేయుచురు.

వడ్డానులో పత్తివ్యాపారి తగులబడుట.
12 వేలకష్టము.
బొంబాయి ఏప్రిల్ 15.—భారతగర్ సంస్థానము నకు దగ్గరనున్న వడ్డానులో ఒకపత్తి ఫ్యాక్టరీతగులబడి 12 వేల రూపాయల నష్టము కలిగినది.

విచిత్రముగ పిల్లి.
బొంబాయి ఏప్రిల్ 15.—భారతగర్ లో రెండు తలలు, నాలుగుచేతులు, నాడుగు కాళ్లు, గల పిల్లి పుట్టినది. డాక్టరు ఆకర్షణకు చున్నారు.

అంచపు కేసులో అప్పీలు.
కలకత్తా ఏప్రిల్ 15.—డాక్టరింగులో పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుగనున్న క్లాడుసింసన్ అనుతి ఆపట్టణములోనున్న హిస్ గన్ కంపెనీవారి ఒకసందర్భములో మూడువేలరూప్య యలను, రెండు ఉంగరములను అంచముగానిమ్మని కొరెను. అందుపైని యితనిమీద అంచము కేసుచేసిరి. డాక్టరింగు కేసున్న జడ్జి విచారించి 8 నెలల కఠినశ్రమచిదిగించెను. నేడు కలకత్తా హైకోర్టులో జడ్జిలగు చిట్టి, బీచిత్రాపుగారు దోషిపక్షమున నావ్రనుగారు అప్పీలు దాఖలుచేసికొనవచ్చున నేడును ఈక్రింది విషయమును చెప్పెను. “దోషిని ప్రాసిక్యూటుచేయుటకు దొరతనమువారి అంగీకారము పుచ్చుకొనలేదు”.
క్రింది కొద్దువారు యావిషయమును ఆలోచించనందు నను, రికార్డులేనందున, హైకోర్టు జడ్జిలు అప్పీలుకేసుకు వచ్చే మంగళవారమునకు వాయిదాపెసిరి.

మొదల వారమునందు పూర్వ ఆనంతపురము జిల్లా ౧ రోజు నిశ్చయము
చావులేదు; ఉత్తరాగ్రామము జిల్లా ౨ రోజు నిశ్చయములేదు. ౧ రోజు
చనిపోయిరి; బల్లారిజిల్లాలో ౩ మంది ౩ రోజు 7 మంది చనిపో
యిరి; దక్షిణకాగాలో 2 రోజులలో 2 మంది చనిపోయిరి; నెల్లూరు
జిల్లాలో ౩ రోజులలో 2 మంది చనిపోయిరి. మొత్తము 12 మంది
చనిపోయిరి.

రైల్వే రోడ్ల వారి పోషములు.

II

విశేషముగ గుంపుచేయుట.

ఇటీవల పశ్చిమగత ఆధారములతో బయలుపడిన ఈ దాహాణములలో మొత్తముమీద గుంపుచేసి కంటి నిట తెలియ చేయుచున్నాను. సిక్కిలా గారు "మిషన్ ఆఫ్ ఇండియా" అనుపత్రికయందు ఈక్రిందితీరుగ వ్రాయబడియున్నది. "పశువులను మందలగుతోలి పంపు (ట్రక్కు) బండ్ల నిండుమించు పోలల బండ్లలో ప్రయాణికు లిట్టి ప్రయాణములు చేయుతెలి నెక్కవలసియున్నది. వీరి కిట్టిబండ్లు చాలునని తెలపబడుచున్నది. పశువులనుగూడ చాల సుఖముగ తీసికొనిపోగలవారు అట్టి డబ్బాలను అంగీకరించును. అట్టి డబ్బాలు మనజాలకు చాలునని యూహించబడుచున్నది" అను "అభిప్రాయములు నైపుత్రికయందు వెల్లడిచేయుబడియున్నవి. ఇండియానుగుణించి డబ్బాలు, క్రేక్ గారికల యభిప్రాయములను ప్రచురించిన పుస్తకమునం దీక్రిందియంశములుగలవు. "ఇండియా దేశములకు ప్రయాణనకులను కలిగించుటకు రైల్వే వారే మాత్రమున శ్రద్ధవహించుచున్నను ఆ దేశములమాత్రము రైల్వేలను తలుచుచు నుపయోగించుకొనుచున్నారు. దేశము లెక్కుడబ్బాలు ఎల్లప్పుడును ప్రయాణికులతో క్రిందికియుండును. వానినిచూచి నడుచుట, సుగ్రహస్థి పలకజుట్టడింపబడి (పశువుల నెక్కించు) బండ్లయంతో పడేయును. సంతలు, వేడుకలు, ఉత్సవములు, యాత్రలు, యున్న గుండర్లములయందు బండ్లలో నెక్కువమునకు పరిమితమై. ప్రయాణికులకు విచ్చెప్పుకోయన భయమునకు వారణము గలయంత హెచ్చుగ ప్రజలు బండ్లలో క్రిందికినియుండును. ఇటుల మిక్కిలముగ వచ్చుగుంపు పశ్చాదులకుటే ట్రక్కులలో నెక్కింపబడుదురు. కొన్నికంపెనీలు వైతిరున సంతలు, ఉత్సవాదులలో మాత్రమేగాక, సంవత్సరము కడవల్ మాడవతరగతి డబ్బాలకుమాత్రము పశువులట్రక్కులనే యుపయోగించుదురు. ఎన్. ఎం రైల్వే ఇందులకుదాహరణము. 1907 వ సంవత్సరమున గౌరవనీయులగు హెచ్. ఎన్. డిక్సన్ గారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొసగుటలో, "మాడవ తరగతి డబ్బాలు వారిన్న తీసికొనియున వూసాప్రాంతమున మిక్కిల్ ట్రెయిన్లలో మాడవతరగతిబండ్లకు మారుగ సామానులను తీసికొనివెళ్లు బండ్లు (వైయాతగలవి) అనునన ముపయోగమునం దున్న "వీరి దొరతనమువారు శుభపరచిరి. రైల్వే బోర్డువారి యాధికార ప్రకారము ఇండియా కి డేజీచేయుటయేగాక, ఇట్టి ప్రకారము ప్రోత్సహించుచున్నారు. ఇటుబండ్లలో జనులుక్రిందికి యుండువిషయమై సామాన్య శాసననిర్ణయభలో మొజుకెట్టుకొనునెవల, రైల్వేబోర్డు వెసి డెంటు గారు ఈ దానికనుకరచచ్చి, "మాడవతరగతి ప్రయాణికులవ్యాకృతలలో వేరుటలే కోరుచున్నారని విశ్వసించుటకు దృఢమగు కారణములుగలవని వెల్లడిచేసెదరు. ఈప్రత్యుత్తరము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునం దొక గొప్పయుద్యోగి చెప్పగలసిదిగాదు: ఆంధ్రమును చెప్పగలసిదిగాదు.

"రైల్వే కంపెనీల వారి బిల్లుల నెల్లొపినునలను గాని, ఆంధ్ర ఇండియానులను గాని, పశువుల నెక్కించు (ట్రక్కు) వ్యాకృతలలో నెక్కించునెడల ఈయభ్యాసమును సుమధించు ప్రోత్సహాసములు తాము గలిగియుండురా?" అని యా దేశములలోను గాని: ఈయభ్యాసమును, కొన్ని సెలవుకోజులలో ఇంగ్లండునుల్లెలలో ప్రయాణికుల చాల ఎక్కువగ నుండును. అట్టి ప్రయాణములలోగూడ ఆ కంపెనీలవారు పశువుల (ట్రక్కు) వ్యాకృతలకు అనవసరమైన ప్రయాణికుల సౌకర్యమును సుమకూర్చెదరు.

మొదటిరెండు తరగతుల ప్రయాణికుల సౌకర్యము మాడవతరగతి ప్రయాణికుల సౌఖ్యమును భంగపరచుట.

మాడవతరగతి ప్రయాణికుల రాకపోకలవలన రైల్వే కంపెనీ ఆదాయము ఏటా విశేషముగ హెచ్చుచున్నది. 1905 వ సంవత్సరము మొదలు వీరివలన ఆదాయము మొత్తము ఆదాయములో నాటికి 90 వంతులకు తగ్గుటలేదు. రైల్వేల విజయమునకు చాలకావల మాడవతరగతి ప్రయాణికులే వారకుల బోర్డువారి సాంకేతిక రిపోర్టుల నిరూపించుచున్నవి. మొదటి రెండుతరగతుల విషయముననో, ఆతరగతుల ప్రయాణికులకూ కంపెనీలకు గొప్పకష్టములు సంభవించుచున్నవి. ఇండియాకై రైల్వే మేనేజరుగారు తానుపనిచేయు రైల్వే ప్రయాణములను యిటులు వాసిరట. "ఈరైల్వేలో మొదటి తరగతి ప్రయాణికులవలన లాభము చేపండుటయేగాక, మొదటి తరగతిలో ప్రయాణము చేసినవారిలో నొక్కొక్కరికి

మనము (కంపెనీవారు) 20 రూపాయలిచ్చి వారిని మొదటి తరగతికంటె తగ్గిన తరగతిలో చేసిలోనైన వెళ్లునటుల చేయగలిగిమేని యీపదతి కంపెనీకి లాభకరముగ నేర్పడును"

ఇటు లున్నను, మాడవతరగతి ప్రయాణికుల సౌకర్యాన్ని మేనేజరి గంస్కూణము నూచింపబడి, అందులకు, వ్యయ మేనేజరి అనవసరమగునెడల ఆర్థిక సందర్భము లనుకూలముగ లేననుకారణమున నెపముగ నాపి రైల్వేబోర్డువారు అనూచనను వెనువెంటనే త్రోసివేసెదరు. ఇట్టి కారణముతో శుభవచన బడు వాడమునందలి అన్యకతను "ఇండియాకై ఇంజనీయరింగు" అనుపత్రికయందు దీక్రిందియభిప్రాయములతో వెల్లడిచేయబడి యున్నది. "రైల్వేడివిడెండు ఏటా నొక్క టెతిరున నున్నది. ఏమియు తగ్గలేదు. మాడవతరగతి ప్రయాణికులవలన కంపెనీ వారికి చాల లాభము వచ్చుచున్నది. ఇటులండ ఆతరగతి ప్రయాణికులకు సౌకర్యమును కలిగించుటకు ద్రవ్య మభావ మని చెప్పుట అసంగతము"

ఇటీవల సామాన్య శాసననిర్ణయభలో నొక తరుణమున గౌరవనీయులగు ఆచార్యులుగారు నెల విచ్చినమేరకు రైల్వే ప్రయాణికులలో ఘోరవిపత్తులను, అనమానకరములగు ఆసౌకర్యములను లోబడవలసివారు తివరగతి ప్రయాణికులే. తివరగతి ప్రయాణికుల అనవసరముల ఆనాదరణకు లోబడబడుచున్నవి. మొదటిరెండుతరగతుల ప్రయాణికుల అనవసరములతో వెనువెంటనే అడంపబడి, నెజు కెట్టుబడుచున్నవి. ఈతీరున మాడవ తరగతి ప్రయాణికులను, తక్కిన మొదటిరెండు తరగతుల ప్రయాణికులను చూపబడు భేదము 1914-వ సం॥ మార్చి 31-వ తారీఖున వెలువడిన తేజాంపవ్ అనుపత్రికతో చక్కగ నీక్రింది తీరున వివరింపబడియున్నది. "ప్రయాణికుల సౌకర్యాని శేయములను గమనించు విషయమును పరికించునెడల, రైల్వే కంపెనీలనుతయనకు క్రింద మొదటిరెండుతరగతుల ప్రయాణికుల సుఖములను, వాంఛితములకును మాత్రమే వినియోగించునటుల కానించుచున్నది. మాడవతరగతి ప్రయాణికులవలన తమకు లభించు ఆదాయములో, చాలభాగమును రైల్వే కంపెనీలవారు మొదటి రెండుతరగతుల ప్రయాణికుల సౌకర్యముల విషయమునను, మొదటి రెండు తరగతుల ప్రయాణికుల సౌకర్యాని విషయమునను ఇండియాకై రైల్వే కంపెనీలవారు ఇటీవలచేసిన మేలును పరిశీలించి పోల్చిచూచుటకు పూనుకొనునెడల, నూత వాదర్థములు, నూతనకల్పనాకల్పలు, వీరికనుగుణములగు ఆధునిక సౌకర్యములన్నియు మొదటిరెండుతరగతులవారికి అమర్చబడుచుండ మాడవ తరగతి ప్రయాణికులు మాత్ర మిప్పటికి నలునది సంవత్సరములకు పూర్వము ఏర్పడియుండిన స్థితిగతులతో తృప్తిపొందవలసియున్నది.

మాడవతరగతి ప్రయాణికులపట్ల కనబరచబడు ప్రవర్తనను పరికించునెడల, రైల్వే ఆధికారులును, తాబేదారులును వారికి (ఆ ప్రయాణికులకు) జీవముగాని, జ్ఞానము ఇంద్రియ జ్ఞానముగాని యివి యేవియు లేనని వారు (రైల్వే ఆధికారులగులు) భావించియున్నారని యూహించకలెప్పుడు. అదినుండి నేటికడకు ఈ ప్రయాణికుల కష్టముల విషయము పశ్చాదుల విషయమునకన్న తక్కువగ పరిగణింపబడుచున్నది.

ఆంధ్ర సెంట్రల్ గారి పుత్రిక

మతాభిమానమున సంసారమున పరిత్యజించుట.

ఈ యమపేరు మేమిట ఎమిటి. ఈ మె నయము 44 సంవత్సరములు. ఈ యమ భర్త పేరు ఎర్రేస్తు స్కాటుగారు, ఆ యమ వయసు 41 సంవత్సరములు. ఆయన ఆస్థ్రేలియా దేశము నందు మెల్బోర్ను నగరమందలి విశ్వవిద్యాలయమున చారిత్ర కోపశాస్త్రముగూడుగా నున్నాడు. వీరిభువ్వరికి 1892వ సంవత్సరమున మేనెల 7 వ తేదీన ఇంగ్లాండు దేశమున మేలీలాబోను నగరమున వివాహము జరిగినది. వీరికికొక కుమార్తె గలిగినది. ఆమె పేరు మేరీ. ఆమె వయసు 21 సంవత్సరములు, వివాహ సమయమునకు స్కాటుగారు పుత్రికా శేఖరుడుగా నుండెను. వివాహము కాగనే భంపతు లిరువురు మెల్బోర్నునకు వెళ్లిరి. కొన్ని సంవత్సరములకడకు వారిదాంపత్య మనుకూలమై సౌఖ్యదముగ నే యుండెను. 1895 లో, నీయును కోయను కాధలికు మతస్థులగు కొందరు పరిచయాల యధిష్ఠతకు లొంగి పోయెను. 1896వ సంవత్సరమున కోయను కాలిలికు మతాదిక్షును స్వీకరించెను. అంతకు పూర్వమే ఆమె పత్నీత్వమును తిరస్కరించెను. అట్లు చేయడగదని భర్త బ్రతిమాలికనగాడ నామెకన నిశ్చిత్తమున విడువలేదు. ఆమెకు స్వతంత్రముగ మొండు. ఆమె యేదైన నొక విధానము నేర్పరుచుకొనిన నా

తిరుననే నడచునట్టి దీక్షను బూనియుండును. 1906వ సంవత్సరమున నామె ఇంగ్లాండు దేశమున కేగినది. ఆమె యచట నొక సంవత్సరముండి మరల భర్త కడకు వచ్చెను. మరల నామె సిడ్నీకిబోయి అచట 6 నెలలుండి భర్త కడకు వచ్చెనుగాని వెంటనే ఇంగ్లాండునకు వెళ్లెదనెను. వారికిరువురు నదికరకే దాంపత్య సంబంధమేమియు లేకుండ నుండుటచే నామె ఎచట నున్నను సరే యని భర్తయందల కంగీకరించెను. ఇంగ్లాండునకు వెళ్లుటకుగ వ్యయముల కామె యొక పట్టికను వ్రాసి భర్తకిచ్చెనుగాని అందుమరలివచ్చుటకుగ వ్యయము చేర్చబడియుండలేదు. నీవా వ్యయమేలేవచ్చులేదని భర్త యడిగెను. ఆమె సమాధాన మేమియును చెప్పలేదు. ఆమె ఇంగ్లాండునకు వెళ్లిపోయినది. భర్త వివాహమును రద్దపరచగోరుచు మెల్బోర్ను వ్యాయస్థానమున వ్యాయస్థా రిహాడ్జిను గారియెడట నభియోగమును దెచ్చెను. ఆమె ఇట్లు ఇంగ్లాండు దేశమున లంతునగరమున మెల్బోర్నుండెయందు వారికు కృతినెండులోనన్నది. ఈరీతిగా భర్త వాక్కులమునిచ్చెను.

వ్యాయవాది—మీ కామె బాబువారికినదా? భర్త—నాధారణముగా వారమునకొకసారి కుశలవాక్తును పోల్చుకాల్గొనినదావాయను. నెలకొకసారి నేనుపంసామ్ము (హుండ్) చేరినదని వాయను. మరలి వచ్చుటకు తన కిష్టములేదనిగూడ ఆమె వ్రాసినది.

వ్యాయమాది—ఈ యమ ఆని బి నెంటు మృగారి కుమార్తెయా?

భర్త—అగును.

ఆమెకు నెలకు 20 పానులు భరణ మొసంగబడుచున్నదని ఆమె వ్యాయవాది చెప్పెను. అరీతినే ప్రాధేనరు స్కాటుగారు (ఆమె భర్త) ఆమెకు యెల్ల కాలమును జరుపుటకును పుత్రికయగు మెరెలకు ప్రత్యేకముగ పంపుచున్న సామ్మును పంపుచుండుటకును అంగీకరించియే యున్నారని ఆయన వ్యాయవాది పుల్కుగారు చెప్పిరి. వివాహమును రద్దచేయుచు తిర్పు చెప్పబడినది.

బందరు రాత్రి వార శోలల సంఘము. సప్తమ వార్షికోత్సవంబు ఈనెల 16 తేదీ ఆదివారమున బుట్టాయినేట నాటికకాలలో, సామ్యుతం సరిగా గొంగం-మొ. జరుపబడును. మ-రా-రా-శ్రీ, కట్టమూడి చిదంబరరావు పంతులు, బి. ఏ. గారగ్రాసనాధిపత్యమువహించ దయతోనంగీకరించిరి.

దొంగతనము, మోటుతనము:—ప్రాతకొంగ యొకడు కడచిన బుధవారమునాడు రాత్రి 8 గంటలకు బార్లీట్రుత్ కొండితోపుచెంత సాంబశివస్వీయనాతరి యింట నొక యిత్తడిపాత్రను దొంగలింప బ్రయత్నించెను. వాడు పాత్రను తీసికొనుచుండగా నొక స్త్రీవచ్చి, తక్కువనెను. సాంబశివస్వీవచ్చి వానినిపట్టుకొనెను. అదితొలి వాడు ఆపాత్రను క్రింద బారవిడిచి, యెండినుండి రిచ్చెను. నొకతీసి కిల్లదేమామన పలుమారు దానితో పొడవగా పీల్చి క్రిందపడెను. అంతట నాతరిబంధువులు కొందరు ప్రవేశము కలిగించుకొనిరి వారిలో నొక స్త్రీకి కడుపుమీద అచిచ్చుతగిలి గాయమా యెను అప్పటికి పోలీసు వారచటికి వచ్చి దొంగను ఆరెస్తుచేసి, గాయములుగలిగినవారిని, చికిత్సాగృహము, ఆస్పత్రికి తీసికొనివెళ్లిరి.

బుగళాను తగుల బెట్టుట.

రంగూను ఏప్రిల్ 16:—ఇటీవల ఒకరోజున మొగోంగునబ్ డివిజనులోనున్న నాంటిలోని గర్భు మంటు బంగ్లాను, ఆయన పొంబులకు 25 మంది కాషీనులు తగులబెట్టిరి. గ్రామస్థులు మంటు అగ్నిపైను గుంపులాగావెట్టిరి. కాషీనుల వారిపై దుపాతులను కాల్చిరి. గ్రామస్థులలో ఇద్దరికి దెబ్బలు తగిలినవి. కాషీనులు తమవార ఇండియానుల యెంటిరి తగులబెట్టిరి. గ్రామస్థులొకడు కాషీనులపై తుపానీ కాల్చెను. కాషీనులు పారిపోయిరి. నేరముజరిగిన స్థలమును పోలీసుకమీషనరు, మిలిటరీ పోలీసు కమేండెంటు 40 మంది పైకులను తీసికొని వెళ్లెచూచి వచ్చిరి.

కలకత్తాలో గొప్ప అగ్నిప్రమాదము.

నాగార్జునగులు తగులబడుట.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 16:—కడచిరాత్రి హతోగ్ లా తాదాకు సమీపముననున్న నాగార్జునగులలో బ్రహ్మాండముగ నిగ్గుముట్టుకొనినట్లు 10-3 నిమిష కాలకుతెలిసి నీరుపోసి మంటల నావ్పయంత్రములు వెర్రునెరచి పనిచేయ నారభించినవి. మంటలు క్రమక్రమముగ తగ్గుచున్నవి. భవనములింకను మందుచనేయున్నవి. గిడ్డంగులు హుగ్గినదికి తూర్పుకట్టను టంక సాలకు సమీపముననున్నవి. ఎంతవచ్చును కలిగినది ప్రస్తుతము చెప్పటకు వీలులేదు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

British Casualties up to the 11th April.

LONDON, April 15.

In the House of Commons Mr. Tennant announced that the British casualties to April 11th amounted to 1,30,347

In Parliament.
Cotton as Contraband.

LONDON, April 15.

In the House of Commons to-day Mr. Primrose announced that the military advantages of declaring cotton contraband were insufficient to render the step expedient.

Promotions From the Ranks.

LONDON, April 15.

Mr. Tennant, in the House of Commons yesterday stated that since the beginning of the war there had been 1,546 promotions from the ranks. He believed that all had proved satisfactory.

Imperial Conference.

Important Announcement by the Secretary for Colonies.

LONDON, April 14.

At question time in the House of Commons to-day Mr. Harcourt made an important announcement with regard to the Imperial Conference. He said:—If the House will permit me, I will state exactly what happened in relation to this matter. After war had broken out the Imperial Government assumed that it would not be convenient that any of the parties to the normal Conference should meet on its due date in the month of May this year, but no communications on the matter passed between us and the Dominions. Early in December it was made aware privately that the Premier of the Commonwealth of Australia favoured a meeting of the Conference during and in spite of the war. I communicated this fact also privately to the Premiers of the Dominions. They unanimously agreed with us that the holding of the Conference this year during hostilities would be difficult, if not impossible. In two cases at least the attendance of Ministers would be impracticable. I then informed Mr. Fisher, the Commonwealth Premier, that, in view of practical unanimity of opinion, we hoped he would recognise its force. The Premier replied that he did not wish to press the matter. A few days ago Mr. Fisher is reported as saying that "what the British Government considers the correct thing is good enough for me and my Government. That is all I have to say." And in a private letter to me he wrote:—"I cheerfully fall in with the decision not to hold the Conference this year, though I am not able to convince myself that the reasons given for postponement were sufficient. However, we have a policy for this trouble that gets over all difficulties. When the King's business won't fit in with our ideas, we do not press them." An admirable example of the spirit in which the Dominions deal with Imperial affairs during war. In all these communications I referred only to what I carefully called the Normal Conference, whereby I mean the full Conference with all the paraphernalia of miscellaneous resolutions and protracted sittings, short hand reports, and the resulting blue books. This is the sort of conference which we thought unsuited to present conditions. But in January, when intimating its postponement to the various Dominions, I telegraphed to each of the Governors-General:—"Will you at the same time inform your Prime Minister that it is the intention of the Imperial Government to consult him most fully and, if possible, personally when the time arrives to discuss possible terms of peace." I need hardly add that the Imperial Government intends to observe the spirit as well as the letter of this declaration, which I believe, has given complete satisfaction to the Governments of the Dominions. I have exceeded the ordinary limits of answer to question in order that the position as regards the Imperial Conference may be as plain to the public as it is to those Governments.

Workshops for Production of Munitions.

LONDON, April 15.

The Chairman of the Amalgamated Society of Engineers says that Earl Kitchener told the society's Executive that the most effective way to avert conscription was to fill workshops for the production of munitions.

Eleven-thousand Jews in the Militia.

LONDON, April 15.

The Lord Chief Justice speaking at the Jewish recruiting meeting at Shoreditch mentioned that eleven-thousand Jews were serving in forces. A message from Earl Kitchener was read paying tribute to the work of the Jewish recruiting committee.

A Hospital with 1000 Beds for Soldiers.

LONDON, April 15.

MELBOURNE.—The Commonwealth has presented the war Office with a hospital of thousand beds with personnel.

Daring Seamanship.

£ 500 to be given to Captain and Crew.
Of the "City of Cambridge."

LONDON, April 15.

The Lord Mayor of Liverpool will present at the Town Hall, on Monday, to the Captain and crew of the steamer "City of Cambridge" five hundred sterling in appreciation

TELEGRAMS.

of their seamanship in escaping a German submarine on March 28th. The steamer was chased for two hours, shelled constantly and considerably damaged; yet, though her speed was slow, she always got the submarine astern. The steamer went twice round the compass during her manoeuvring.

Treasury Bills.

LONDON, April 15.

The prices at which the Treasury is prepared to issue bills are:—For three months £99-6-3; for six months £98-8-7; for nine months £97-3-6—equal to 2½, 3½ and 3¾ percent per annum respectively.

Purchase of Wheat.

An Official Announcement.

LONDON, April 14.

It is officially announced that, in order to avoid interference with normal trading, the Government has decided to buy no more wheat, believing that it can rely on the corn trade to supply the country's requirements for the remainder of the cereal year.

The Case of the "Wilhelmina."

An Agreement Reached.

LONDON, April 15.

An agreement has been reached in the case of the "Wilhelmina". Britain is purchasing the cargo and compensating the owners and releasing the vessel.

Vessels from Australasia.

Refrigerating Space Requisitioned.

LONDON, April 15.

The "London Gazette" announces that the Government has requisitioned all refrigerating space in British vessels from Australasia.

Lord and Lady Wimborne,
State Entry into Dublin.

LONDON, April 15.

Lord and Lady Wimborne made a state entry into Dublin to-day and received a thoroughly warm welcome from all classes.

FRANCE.

A PARIS REPORT.

German Counter-attacks Repulsed.

LONDON, April 15.

PARIS.—Last night's communique said:—German counter-attacks at Perthes, Les Eparges, Bois d'Ailly and Bois Mortmare have been repulsed. We captured prisoners and many rifles and guns.

A Paris Communique.

LONDON, April 15.

PARIS.—A Communique says:—We had advantage in the local trench fighting in Argonne. Our ascendancy here is ever increasing. The Germans bombarded our positions at Leseperges but did not attack. Our latest progress in Bois Dailly made us masters of a portion of the principal German trench and north of this trench of a strip of ground four-hundred metres long by hundred metres deep. We consolidated our latest gains in Bois-De-Mortmare and Bois-Le-Pretre. At Avillers near La Boisselle our heavy artillery completely destroyed the enemy's trenches and shelters. We progressed northward of Lanch 1500 metres towards Schepfen Rietakopf south west of Metzeral.

A Paris Communique.

LONDON, April 15.

PARIS.—The evening communique says:—German counter-attacks at Perthes, Les Eparges, Ailly and Montmare woods were repulsed. We captured prisoners, many rifles and a gun.

BELGIUM.

A Two Days Battle on the Yser.

British Attack with Bayonet.

Dreadful Slaughter of Germans.

LONDON, April 15.

Details which have been received of the fighting on the Yser during the week-end show that a two days' battle began by a small party of Germans by a ruse, crossing the Yser and delivering a bold attack under cover of which reinforcements were rushed up. The Belgians were in danger of being overwhelmed, but the French came to their assistance, and as the German main bodies were apparently pouring forward, the British left wing delivered an attack with bayonet and drove the Germans in along the right bank of the Yser. This weakened the enemy, and further down the French and Belgians were able to hurl them back across the river beyond the canal. Here, on open ground, the allied artillery caused dreadful slaughter. The result of the battle was that the Allied lines on the Yser were advanced a mile. Civilian help had to be fetched to bury the German dead, which were lying thickly behind the Allies, whose losses were comparatively insignificant.

Damaged Zeppelin.

LONDON, April 14.

AMSTERDAM.—A Zeppelin damaged by gunfire near Ypres has landed in Belgium in a battered condition.

TURKEY.

TURKISH ATTACK ON SHAIBA

Indian Troops Drive the Enemy.

SIMLA, April 15.

It is reported from Basrah that on the 12th April a force of Turkish troops and Arab tribesmen estimated at about 20,000 attacked the position held by our troops at

TELEGRAMS.

Shaiba nine miles south of Basrah. The enemy delivered two attacks the first at 5 a. m. and the second at 2-10 p. m. and were repulsed. On the 13th April our troops counter-attacked the enemy and drove them from a position about 1-1-2 miles to the north of Shaiba. The attack was precluded by a cavalry reconnaissance in which a squadron of the 7th Haryana Lancers particularly distinguished itself by delivering a gallant charge. On the 14 April our troops resumed the offensive and attacked the enemy in a strongly entrenched position near Barjisayah 4 miles south west of Shaiba. Our troops advanced with great gallantry under a very hot fire and drove the enemy from his position at the point of the bayonet. In the action of the 13th we captured 460 prisoners and two guns and in that of the 14th about 200 prisoners and some machine guns.

Fighting in Mesopotamia.

Turkish Force Defeated and Captures Made.

LONDON, April 14.

It is officially stated that twenty-three thousand Turks, Kurds and Arabs, with twenty-eight guns, attacked the British at Shaiba in Mesopotamia on Monday and Tuesday. The British assumed the offensive on Tuesday and drove the enemy northward, capturing, eighteen officers and three hundred men, with two guns and several standards. The British casualties on Monday were none killed and four British officers, 23 men and 65 Indians wounded.

AUSTRIA.

The Carpathians Battle.

German Reinforcements.

ALLAHABAD, April 15.

The "Pioneer's" London correspondent cables on 14th April:—The critical battle in the Carpathians is still in progress. Vast numbers of German troops have been brought south to check the Russian advance and are being thrown on the Hungarian slopes as fast as they arrive to prevent the Russians gaining the foothills. It is unknown whence these reinforcements come. It is possible they are from the Polish front, where the German offensive has failed. Four Army Corps are said to have moved south recently. Possibly there are eight German corps in the Carpathians, making probably a million and a quarter altogether, opposing the Russians crossing the mountains.

The Russian Position.

Counter-attacks are being delivered at various points some have succeeded and others failed. The general balance favours Russia, whose rapid offensive still dominates the situation. The Germans are giving great attention to this battle as being a decisive one upon which the fate of Hungary depends.

Opposing Forces.

The Heads of the General Staff are in the vicinity. German control and leading dominate the Austrians. The engagements are still fierce, and the losses enormous, chiefly on the enemy's side. The Russians are fighting with enthusiasm and confidence, which have half won the battle.

The Fighting in Uzsok Pass.

Desperate fighting is taking place in the Uzsok Pass resulting in the Russians' favour mainly, and attempts to turn the Bukovina flank have failed, with heavy loss to the Germans.

The Kaiser.

Fresh German troops are being railed to Budapest. The Kaiser is also moving into that region.

German Exhaustion.

Captured Germans say that they are more exhausted with their movements than with fighting. The heavy strain of fighting on three fronts is telling on the Germans, who prematurely bring up fresh reserves against each new Russian effort.

Russian Troops' Fitness.

The Russian numbers seem inexhaustible and their efficiency is a remarkable feature of the war. They are as good as the best German troops, and the first line armies are superior in fighting value. The Russian artillery has surprised the enemy by its efficiency and extraordinary mobility. Contrary to German calculations Hungary is now the crucial battle-ground.

Secretary of State's Cable.

SIMLA, April 15.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 14th April:—The Carpathian battle developed with great intensity on the 11th and 12th. The Russians have progressed south of the Dukla Pass and gained a victory in the direction of the Uzsok Pass after an extremely severe fight, capturing heights four and five miles north of the pass. The Russians also repulsed the impetuous attacks again delivered in great strength against Kosziowa, a scene of much severe fighting. The Austrians are still holding the Uzsok Pass, one of the most important routes to the interior of Hungary, but in the Russian military opinion the general situation remains favourable and the enemy's growing resistance is attributable to the recognition that the very existence of Austro-Hungary is at stake. On the front to the west of the Niemen the Russians have repulsed several German attacks.

Fighting in the Uzsok Pass.

LONDON, April 15.

PETROGRAD.—It is officially stated that fighting continues in the Uzsok Pass. Repeated counter-attacks by enemy on the heights south of Voloskate were repulsed. One thousand prisoners were taken. Attempts of enemy to resume the offensive in Bukovina region and at Czernowitz failed. The spring thaw is everywhere destroying roads.

TELEGRAMS.

ITALY.

Italy's Terms Rejected by Austria.

LONDON, April 14.
The Rome correspondent of a Paris Journal states that Austria's rejection of Italy's terms was settled at a Crown Council at which the Kaiser urged acceptance of the terms.

GERMANY.

Part payment of the Loan to Bulgaria Withheld by Germany.

LAHORE, April 15.
The following are the "Civil and Military Gazette" Cables:—

LONDON, April 15.
PARIS:—The correspondent of the "Central News" hears from Sofia that Germany has not paid the instalment of loan to Bulgaria due on 1st April. This is attributed to the fear of Bulgarian intervention.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

Telegram to the Viceroy.

SIMLA, April 15.
Sir John French reports no change last week, and the French communique contains nothing noteworthy. There are signs of renewed activity in the Dardanelles. A Turkish Communique says that on Monday the allied ships shelled the forts at the entrance.

The Plague Mortality.

SIMLA, April 15.
The plague figures for the week ending the 10th April showed 16,645 deaths against 31,375 cases. The Provincial figures were:—Bombay 564, Madras 18, Bengal 30, Behar 1605, the United Provinces 4908, the Punjab 8,509, Burma 61, Central Provinces 451, Mysore 58, Hyderabad 15, Central India 54, Rajputana 45 and Jammu 125.

CALCUTTA.

THE REPORT OF THE VICTORIA MEMORIAL.

Excellent Progress in 1914.

CALCUTTA, April 15.
The report of the Victoria Memorial just issued shows that excellent progress has been made during 1914. The report of Mr. Vincent J. Esch, Superintending Architect is as follows:—The controversy and arguments which took place during the latter part of 1913 and January 1914 regarding the advisability of putting in flooring and continuing the brick work in advance of marble have been fully justified by the remarkable progress made during the past year. In fact more work has been completed during this fourth year of contract than the entire work of the first three years.

Level Comparisons.

The following comparisons are taken from ground floor level by the end of 1913. The corner towers had reached nine feet the walls of halls generally an average of about ten feet and the central hall was at an arch springing that is about fifteen feet above the floor level and not much marble had been fixed. The corner towers and halls generally are now at an average of twenty to twenty-five feet and the central hall is about forty-seven to fifty feet above the floor level. Besides this a very marked improvement has been made by the completion of the flooring throughout the memorial and the building of terrace all round including earth filling and eighty foot wide northern entrance steps. The advantages of this advance in construction are now very apparent as the entire floor area and terrace area has become practically speaking a well raised work yard for every possible portion of the work that can be done and has facilitated to a great extent the possibilities of inspecting work with the result that keen interest is now being taken in the work by frequent visitors.

Rate of Progress to be Improved.

However I consider that even the present rate of progress might be still further improved and I see no reason why the major portion of the memorial should not be completed within the next five years. There are delays in stonework supply (large arch stones etc. which must be built in the place) which are if anything just as detrimental to progress as the difficulties of marble supply but I have every reason to believe that Mr. Oswald Martin has fully realised the necessity of looking well ahead regarding the larger stones and the contractors are doing all in their power to avoid any unnecessary stoppage of work. If the large arch stones required for art and sculpture galleries and the marble for the Queen's vestibule and the north entrance can be completed during the next twelve months there is no reason why the galleries and the north entrance should not be ready for use by the end of 1915 and it is just as well to keep such an objective in view.

Shortage of Marble Supply.

The marble supply during 1914 although much improved has only reached an average of about thirteen hundred cubic feet per month. This may be due to the small supplies in the months of July and October and to the fact that during December no marble has been received owing to the reconstructions of the railway siding at Makrana. In 1911 we received 468 cubic feet of marble, in 1912, 5200 cubic feet, in 1913, cubic feet, and last year 1914, 15,764 cubic feet. The quality and selection of the marble throughout the year has been excellent and the exactness and finish of the workmanship and carving entitles those responsible at Makrana to very great credit considering the

TELEGRAMS.

difficulties which had to be encountered during the three years previous and also to the fact that this class of work has not been executed before by Indian labour.

Stone Carving Satisfactory.

The stonework and stone carving which is being prepared here is very satisfactory and Mr. Green, Superintendent of Workshops has been of great assistance in the actual building of stone and marble arches many of which have been successfully completed and look extremely well.

The Gardens of the Memorial.

The Executive committee report states, as regards the gardens of the memorial Mr. Vincent J. Esch has drawn up a scheme of flat and geometrical design formal in character and this leading principal has been approved. In view of the importance of the question, expert advice has been sought and Professor Geddes has been consulted. New conditions have been made with Martin and Company Contractors, and a sum of Rs. 6,13,901 has been paid them in the account of the work done during the year.

Visitors

Visitors to the memorial include Lord Islington, Sir James and Lady Walkers, Sir Sutherland, Lord and Lady Willington, Sir R. F. Ashthe and Sir Thomas Holland.

Turkish Prisoners arrive in Calcutta.

CALCUTTA, April 15.
Fifteen Turkish prisoners from Basrah arrived at Howrah yesterday and are being kept in the Fort William for safe custody. Four of them bore bullet wounds.

A Dacoity at Sarbariah.

Inmates of House Scorched With Torches.

CALCUTTA, April 15.
Information has reached the Alipore District Police that a dacoity of a serious nature was committed in the house of Babu Nibaran Chander Ghosh of Sarbariah Village two miles from Baraset on the night of the 13th instant. A gang of over two dozen armed dacoits raided the house at about 10-30 p.m. On account of excessive heat Nibaran, and his wife were sleeping on the verandah and as soon as they learned of the approach of dacoits they left the house by the backdoor taking with them almost all their valuables. The dacoits after breaking open the door with axes blindfolded the remaining inmates of the house and scorched them with torches in order to extort information. Nibaran Babu in the meantime had sent news to the local Thana and the Officer in charge with a force of constables proceeded to the spot. Before their arrival the dacoits had escaped with cash and ornaments worth about Rs. 800.

A Retired Dewan Warned.

For Possessing a sword stick and a battle axe.

CALCUTTA, April 15.
Mr. Nibaran Chunder Bose who resigned the Dewan-ship of Atha Mullick Raj one of the Feudatory States in the Orissa District, only a few days ago arrived in Calcutta on the 25th of the last month. Before leaving for Calcutta he despatched his belonging via B.N. Railway to the Armenian Ghat. The articles duly arrived yesterday when a sword stick and a battle-axe were found in his bedding. The accused was duly arrested under the Arms Act and placed before the Commissioner of Police this morning. He contended that there are no Arms Act restrictions in the place whence he had come and that he was not aware that he was infringing any law by bringing them into Calcutta. He was warned and discharged. The sword stick only was ordered to be confiscated.

Rearrest of Kalipada Ghose.

CALCUTTA, April 15.
Information reached Calcutta on Thursday evening from Rangoon of the arrest of a Bengalee youth named Kalipada Ghose. It will be remembered that Kalipada had been tried and convicted by the Sessions Judge of Alipore in connection with the Raja Bazaar Bomb Case but on appeal he was acquitted by the High Court. Shortly after his release he went to Burma and has been staying there for about a month. Kalipada who hails from Eastern Bengal was one of the political suspects and his name was mentioned in connection with some of the recent political crimes. After his release he was wanted by the Police but for sometime he succeeded in eluding the vigilance of the C.I.D. Authorities. At last he was traced and arrested by the Police in Burma on Friday last. The exact nature of the charge for which he was arrested is not known, but it is suspected that the offence is a political one. He is now detained in jail pending orders from the Burma Government.

Appeal of a Convicted Police Inspector.

CALCUTTA, April 15.
At the High Court to-day before Justices Chitty and Beachcroft Mr. Norton moved for admission of an appeal on behalf of Claude Simpson, Police Inspector of Darjeeling who was convicted by the Sessions Judge of Darjeeling of attempt to extort money and sentenced to eight months rigorous imprisonment. In this case the accused was alleged to have demanded Rs. 3,000 and two rings from the proprietors of Messrs Hingun and Co. of Darjeeling in connection with a case of fire which occurred in the premises of Messrs Hingun and Co. The Counsel submitted that no sanction was obtained for the prosecution of the accused but as this point was not taken before the Judge and as the record was not before the Court Their Lordships adjourned the case till Tuesday week.

The Cornwallis Square Tragedy.

CALCUTTA, April 15.
This afternoon the Coroner and a Jury resumed the adjourned inquest on the body of Sub-Inspector Suresh Chunder Mukerjee, the victim of the Cornwallis Square tragedy. The Jury returned the verdict that "the death was due to gunshot wounds. It was an act amounting to murder committed by Chitya Priya Roy and others."

TELEGRAMS.

BURMA.

After 23 Years Service.

An Archdeacon Retires from Service.

RANGOON, April 15.
After twenty-three years service in the Ecclesiastical Department Rev. C. P. Cory M. A., Archdeacon of the Diocese, leaves Burma to-morrow on furlough preparatory to retirement. Having held the Chaplaincy in Rangoon, Thayetmyo and Port Blair, Rev. Cory became Archdeacon in 1907. He was appointed Chaplain at Maymyo in 1905 and has been there ever since. He has done excellent work for the Church and his name will long be remembered in the province. He is a sportsman having made a close study of both birds and beasts in Burma.

BOMBAY.

A Girl with 2 Heads 4 Arms and 4 Legs.

BOMBAY, April 15.
At Bhavnagar a girl has been born with two heads four arms and four legs. Very great interest has been aroused among the medical profession.

Sir Shapurji Broacha.

BOMBAY, April 15.
Sir Shapurji Broacha, who has been in very indifferent health for some time, has been advised by his doctor to pay a visit to Europe. He leaves for England by the mail boat on Saturday.

The "Jam-e-Jamshed" Defamation Case.

BOMBAY, April 15.
The Chief Presidency Magistrate to-day continued the hearing of the "Jam-e-Jamshed" defamation case in which the Secretary and Chairman of the Committee of the Zoroastrian Association has proceeded against the Editor and proprietor of the "Jam-e-Jamshed". Cross-examination of the prosecution witnesses will be continued from to-day, and it is stated that the case will hereafter be proceeded with from day to-day on all court days. After the completion of this case the counter-case brought by the proprietor of the "Jam-e-Jamshed" will be taken up.

A Disastrous Fire at Wadwan.

Loss 12 Thousand Rupees.

BOMBAY, April 15.
Damage to the extent of twelve thousand rupees has been caused by fire at the Ginning Factory at Wadwan near Bhavnagar.

PUNJAB.

A Murderous Dacoity at Sunani Near Jhelum.

LAHORE, April 15.
A correspondent reports a daring dacoity committed a few days ago at the village Sunani 25 miles from Jhelum in the Kashmir Territory. Three Mazbis of Gujarat district armed to teeth with knives, Candasad and chavis broke into the house of Subadar Tulsi Das a retired Native Officer of the 27th Punjab. They killed the Subadar but spared his wife when she handed over the keys of the safe which contained cash and jewellery. Meanwhile a servant escaped from the house and raised an alarm and the dacoits were seized and are now in lock up awaiting trial.

A New Nominated Member of the Punjab Legislative Council.

LAHORE, April 15.
The "C. and M. Gazette" understands that Khan Zulfikar Ali Khan of Maler Kotla has been nominated a member of the Punjab Legislative Council vice Hon. Sardar Daljit Singh resigned.

The First Dividend of the Amritsar Bank

LAHORE, April 15.
A first dividend of four annas in the rupee to the creditors of the Amritsar Bank is being paid at the office of the Official Liquidators from to-day and continue for fifteen subsequent days.

The Lawrence School opened by the L. G.

LAHORE, April 15.
On the 10th April the Lieutenant-Governor laid the foundation stones of the New Boys School at Chorgalli known as the Lawrence School, Chorgalli. The building is double storeyed and will accommodate 214 boys. Originally founded for soldiers' children it has since last year become the Government High School for Europeans, although there is still a provision for 31 free probationers who must be fatherless children of soldiers. On the completion of the building, the present boys school will be given to girls whose school will be converted into a Kindergarten.

SOUTH INDIA.

Lord Pentland's Tour.

COONOR, April 15.
The Governor of Madras is expected to motor up from Mettupalayam to Ootacamund on the 17th instant. On the 19th instant His Excellency visits Hoobathallay and attends an entertainment. On the 22nd instant the Governor visits the Sugardi Toda School.

SICK & WOUNDED FROM EAST AFRICA.

Arrival in Bangalore.

BANGALORE, April 16.
The sick and wounded from East Africa numbering 20 men from the 2nd Royal North Lancashires and 30 from the 63rd and 83rd Light Infantry arrived this morning, via Madras, and were removed to the Hospital in private motor cars and Volunteer Ambulances.

ఆంధ్ర నిజాం కోపెన్ని గుంటూరు.

